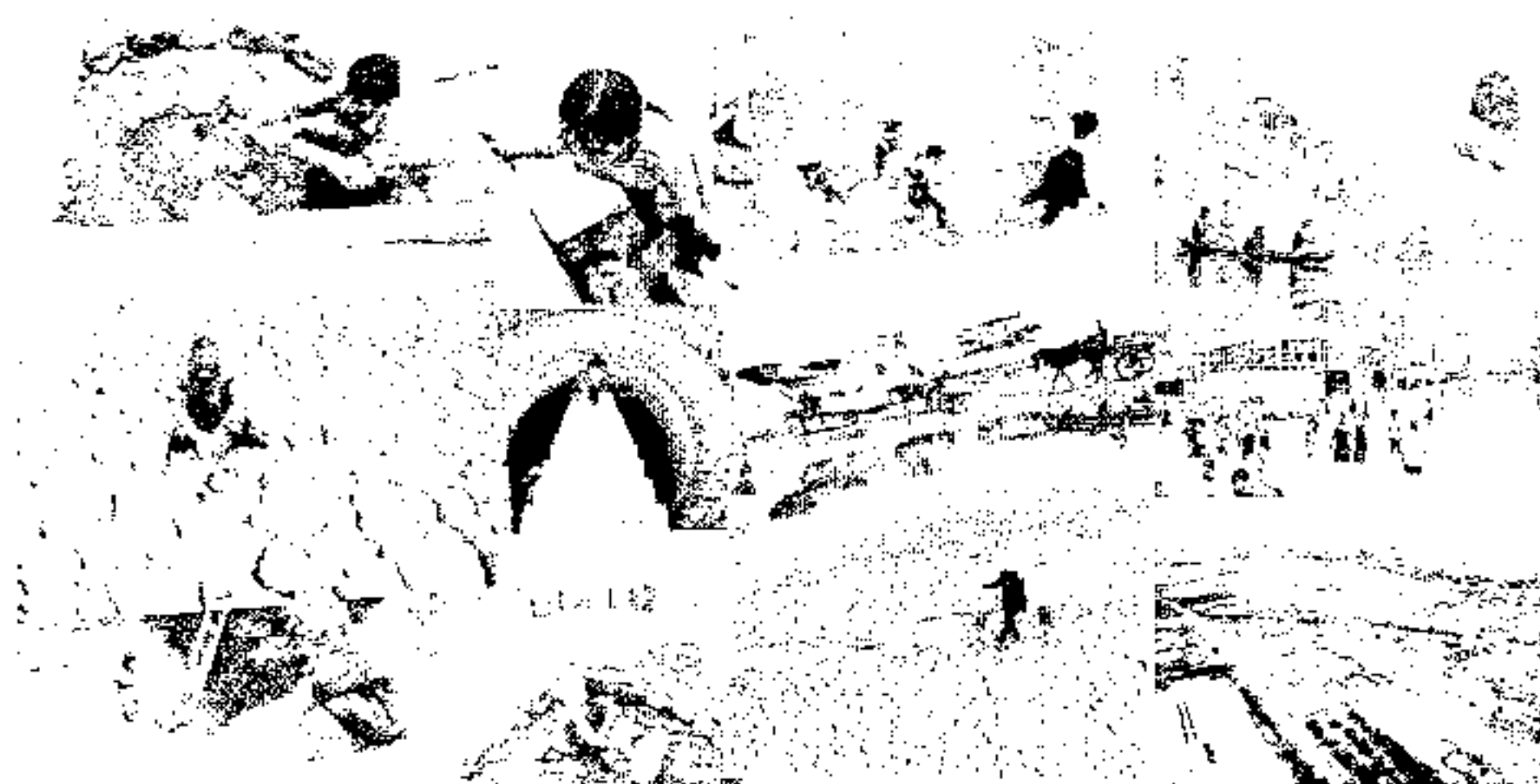

ข้อมูลการประชาสัมพันธ์
โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาคูหาทกภัยและภัยแล้ง
ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์

คำนำ

หนังสือข้อมูลการประชาสัมพันธ์ “โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์” ฉบับนี้ ได้รวบรวมเนื้อหาและจัดทำขึ้นโดยตระหนักว่าการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้อง และสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง เป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้ประชาชนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี และสามารถลดผลกระทบจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้

เนื้อหาสำคัญของหนังสือฉบับนี้ ประกอบด้วย ข้อมูลสถานการณ์อุทกภัยและภัยแล้งในประเทศไทย สาเหตุปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากอุทกภัยและภัยแล้ง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบ ตลอดจนการเฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมเมื่อเกิดสถานการณ์สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป

หนังสือข้อมูลการประชาสัมพันธ์ “โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์” ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความร่วมมือและการสนับสนุนของหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องขอขอบคุณอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ (นายธีระพงษ์ โสดาศรี) ที่เห็นถึงความสำคัญของปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง โดยมีบัญชาให้จัดทำแผนงานโครงการฯ เพื่อรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สำหรับการสนับสนุนข้อมูลเพื่ออ้างอิงที่เป็นประโยชน์ในด้านอุทกภัยและภัยแล้ง รวมทั้ง คณะทำงานกลุ่มงานสาธารณภัยและความมั่นคงทุกท่านที่ร่วมมือ ร่วมใจทำให้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์โครงการฯ เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สนใจ และสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่ของตนเองได้ รวมทั้งสามารถเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและลดผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเสียหายรุนแรง ซึ่งหากมีข้อบกพร่องประการใด คณะผู้จัดทำขอน้อมรับและจะปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการประชาสัมพันธ์และด้านอื่น ๆ ต่อไป

สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์
กรมประชาสัมพันธ์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๑
นิยามศัพท์	๒
บทที่ ๒ แนวคิดแผนปฏิบัติการด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดการข่าวสาร	๔
โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและภัยแล้ง	
ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์	
บทที่ ๓ ภัยแล้งในประเทศไทย	
สถานการณ์ภัยแล้งในปัจจุบัน	๖
สรุปสถานการณ์ภัยแล้งในปีที่ผ่านมา	๗
สาเหตุของการเกิดภัยแล้ง	๘
ฤดูกาลเกิดภัยแล้ง	๙
พื้นที่ในประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง	๙
ปัญหาภัยแล้งในประเทศไทยส่งผลกระทบอย่างไรกับการดำรงชีวิตของประชาชน	๑๐
ภัยซ้ำซ้อนที่เกิดจากภัยแล้ง	๑๐
โรคจากภัยแล้ง	๑๑
บทที่ ๔ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและภัยแล้ง	
มาตรการป้องกันและบรรเทาภัยแล้ง ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕ ของรัฐบาล	๑๓
การเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและภัยแล้ง	๑๔
สภาวะโลกร้อน	๑๕
แนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อน	๑๕
บทที่ ๕ มลพิษในประเทศไทย	
สถานการณ์มลพิษปัจจุบัน	๑๗
การติดตามสถานการณ์มลพิษ	๑๘
ชนิดของมลพิษ	๑๘
อันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้น	๑๙
การป้องกัน ควบคุม และลดอันตรายจากมลพิษ	๒๐
การเตรียมรับสถานการณ์มลพิษ	๒๒
การบริหารจัดการมลพิษ	๒๕
ภาคผนวก	
การติดต่อประสานงานการป้องกันและบรรเทาภัยจากมลพิษและภัยแล้ง	

บทที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

ภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นจากสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน มีผลกระทบ ต่อประเทศต่าง ๆ ซึ่งประเทศไทย ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ต้องเผชิญกับปัญหาสาธารณภัยเกือบทุกปี โดยรัฐบาล ถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องแก้ไขปัญหามาและให้ความช่วยเหลือโดยบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน

“ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง” เป็นอีกสาธารณภัยหนึ่งที่มีเกิดขึ้นในทุกปี โดยขณะนี้มีจังหวัด ที่ประสบภัยแล้งรุนแรงและประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ฝนทิ้งช่วง/ภัยแล้ง) ๒๕ จังหวัด (กาฬสินธุ์ สกลนคร อุตรดิตถ์ บึงกาฬ มุกดาหาร หนองคาย หนองบัวลำภู มหาสารคาม ยโสธร อำนาจเจริญ นครพนม ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ ศรีสะเกษ ขอนแก่น บุรีรัมย์ นครราชสีมา สุโขทัย พิษณุโลก อุบลราชธานี นครสวรรค์สุรินทร์ เชียงใหม่ แพร่ และอุตรดิตถ์) และจังหวัดที่ประสบอุทกภัย ๓ จังหวัด (นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และนราธิวาส) ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการฟื้นฟูความเสียหาย ข้อมูลจากกรม ปก. ณ วันที่ ๑๐ ม.ค. ๕๖

กรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะหน่วยงานหลักด้านการประชาสัมพันธ์และสื่อสารมวลชนของรัฐ พิจารณาเห็นว่า การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้อง และสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาภัยและภัยแล้ง เป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้ประชาชนสามารถป้องกัน และแก้ไขปัญหามหาภัยและภัยแล้ง รวมทั้งเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ จึงได้จัดทำโครงการ ประชาสัมพันธ์ป้องกันปัญหามหาภัยและภัยแล้ง ปี ๒๕๕๖ ภายใต้แผนปฏิบัติการ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : พัฒนาการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารนโยบายและการดำเนินงานของรัฐ ให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ กลยุทธ์ที่ ๒.๓ ประชาสัมพันธ์สนับสนุนการแก้ไขปัญหามหาภัยและภัยแล้ง โดยดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึก และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในปัจจุบัน และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต รวมทั้งวิธีการเตรียมการรับมือป้องกันปัญหามหาภัย และภัยแล้ง ที่กำลังส่งผลกระทบเป็นวงกว้างให้กับประเทศไทย

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาภัย และภัยแล้งของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลอย่างถูกต้อง

๒.๒ เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันปัญหามหาภัย และภัยแล้ง

๓. นิยามคำศัพท์

เพื่อให้หน่วยปฏิบัติ และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง มีความเข้าใจตรงกัน และสามารถประสานงาน สื่อสารกันได้ อย่างทันท่วงที ผู้จัดทำจึงขออนุญาตความหมายของ ศัพท์เฉพาะ และอักษรย่อของชื่อหน่วยงานต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ ดังต่อไปนี้

ภัย (Hazard) หมายถึง เหตุการณ์ สภาวะทางกายภาพ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การกระทำของมนุษย์หรือสารใด ๆ ก็ได้

ภัยพิบัติ (Disaster) ภัยอันเกิดแก่สาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ หรือจากการกระทำของมนุษย์ โดยก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตของประชาชน เกิดความสูญเสียหรือความเสียหายและผลกระทบในทางลบต่อทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม จนเกินขีดความสามารถของชุมชนที่จะใช้ทรัพยากรของตนในการรับมือและจัดการกับภัยพิบัติและผลกระทบของภัยพิบัติได้

“สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นๆใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้ความหมายรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

ภัยแล้ง (Droughts) หมายถึง ความแห้งแล้งของลมฟ้าอากาศ อันเกิดจากการที่มีฝนน้อยกว่าปกติหรือฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เป็นระยะเวลานานกว่าปกติ และครอบคลุมพื้นที่บริเวณกว้าง ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ พืชพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ขาดน้ำ ทำให้ไม่เจริญเติบโตตามปกติ เกิดความเสียหาย และความอดอยาก ความแห้งแล้งเป็นภัยธรรมชาติประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางของประเทศไทย (ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด) เพราะเป็นบริเวณที่อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เข้าไปไม่ถึง ทำให้เกิดความอดอยากแร้นแค้น ซึ่งหากปีใดที่ไม่มีพายุเคลื่อนผ่านเลยก็จะก่อให้เกิดความแห้งแล้งรุนแรงมากขึ้น อันเนื่องมาจากฝนทิ้งช่วงยาวนาน โดยภัยแล้งที่เกิดขึ้นทุกปีจะอยู่ระหว่างเดือนมิถุนายนต่อเนื่องถึงเดือนกรกฎาคม ในช่วงดังกล่าวพืชไร่ที่เพาะปลูกจะขาดน้ำได้รับความเสียหายต่อมนุษย์และสัตว์ ขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพ รวมถึงด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ความรุนแรงจะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ความชื้นในอากาศ ความชื้นในดิน ระยะเวลาที่เกิดความแห้งแล้ง และขนาดของพื้นที่ที่มีความแห้งแล้ง เป็นต้น

ฝนทิ้งช่วง หมายถึง ช่วงระยะเวลาที่มีปริมาณฝนตกไม่ถึงวันละ ๑ มิลลิเมตร ติดต่อกันเกิน ๑๕ วัน ในช่วงฤดูฝน ซึ่งเดือนที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงสูงสุด คือ เดือนมิถุนายนและเดือนกรกฎาคม

ฝนแล้ง มีความหมายทางวิชาการในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้

ด้านอุตุนิยมวิทยา : ฝนแล้ง หมายถึง สภาวะที่มีฝนน้อยหรือไม่มีฝนเลยในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งตามปกติควรจะต้องมีฝน โดยขึ้นอยู่กับสถานที่และฤดูกาล ณ ที่นั้น ๆ ด้วย

ด้านการเกษตร : ฝนแล้ง หมายถึง สภาวะการขาดแคลนน้ำของพืช

ด้านอุทกวิทยา : ฝนแล้ง หมายถึง สภาวะที่ระดับน้ำผิวดินและใต้ดินลดลง หรือน้ำในแม่น้ำลำคลองลดลง

ด้านเศรษฐศาสตร์ : ฝนแล้ง หมายถึง สภาวะการขาดแคลนน้ำ ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจในภูมิภาค

ไฟป่า เป็นภัยที่เกิดจากน้ำมือมนุษย์ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการเผาหาของป่า ทำไร่เลื่อนลอย กำจัดวัชพืช หรืออาจเกิดจากการเสียดสีของต้นไม้แห้ง ปกติปลายเดือนกุมภาพันธ์ - ต้นพฤษภาคม ทำให้เกิดมลพิษในอากาศมากขึ้น ผงฝุ่นควันไฟกระจายในอากาศทั่วไป ไม่สามารถลอยขึ้นเบื้องบนได้ มองเห็นไม่ชัดเจน สุขภาพเสื่อม พืชผลทางการเกษตรด้อยคุณภาพ แหล่งทรัพยากรลดลง

อุทกภัย อุทกภัย คือ ภัยที่เกิดขึ้นเนื่องจากมีน้ำเป็นสาเหตุ อาจจะเป็นน้ำท่วม น้ำป่า หรืออื่น ๆ โดยปกติอุทกภัยเกิดจากฝนตกหนักต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน บางครั้งทำให้เกิดแผ่นดินถล่ม อาจมีสาเหตุจาก พายุ หมุนเขตร้อนลมมรสุมมีกำลังแรง ร่องความกดอากาศต่ำมีกำลังแรง อากาศแปรปรวน น้ำทะเลหนุน แผ่นดินไหว เขื่อนพัง เป็นต้น

“หน่วยงานของรัฐ” หมายถึง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชนและหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

สภาวะโลกร้อน (Global Warming) เป็นผลจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติกักจับความร้อนออกไปยังบรรยากาศของโลก ก๊าซเหล่านี้จะรวมตัวกันจนกลายเป็นผ้าห่มหนา ๆ ดักจับความร้อนของดวงอาทิตย์และทำให้โลกมีอุณหภูมิร้อนขึ้น ยิ่งก๊าซเหล่านี้เพิ่มมากขึ้นความร้อนก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ก๊าซเหล่านี้เกิดขึ้นจากการเผาผลาญพลังงานฟอสซิล ไม่ว่าจะเป็นน้ำมันหรือถ่านหิน หรือเมื่อเราใช้พลังงานต่าง ๆ

การป้องกันภัยพิบัติต่าง ๆ ทำได้โดยการติดตามสภาวะอากาศและฟังคำเตือนจากกรมอุตุนิยมวิทยา และฝึกซ้อมการป้องกันภัยพิบัติ เตรียมพร้อมรับมือ และวางแผนอพยพหากจำเป็น ควรเตรียมน้ำดื่ม เครื่องอุปโภค บริโภค ไฟฉาย แบตเตอรี่ วิทยุกระเป๋าคือหิ้วติดตามข่าวสารให้พร้อมสำหรับอาคารควรทำการซ่อมแซมให้แข็งแรงและเตรียมพร้อมเสมอเมื่อได้รับแจ้งเหตุ

บทที่ ๒

แนวคิดแผนปฏิบัติการด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดการข่าวสาร โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์

ในการเตรียมความพร้อมเพื่อเผชิญกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย (โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดให้มีแผนปฏิบัติการป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัยแบบบูรณาการขึ้น เพื่อให้หน่วยงานระดับกระทรวงและระดับจังหวัด ได้มีการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ

เพื่อให้การเตรียมความพร้อมเพื่อเผชิญกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และมีประสิทธิภาพ กรมประชาสัมพันธ์ จึงได้จัดทำแผนงานโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยกำหนดแนวทางการบริหารและการจัดการข้อมูล รวมถึงแนวปฏิบัติในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ให้สอดคล้องและสามารถนำมาใช้เพื่อประสานงาน และบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการบริหารจัดการกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยอาศัยหลักแนวคิดแผนปฏิบัติการด้านการประชาสัมพันธ์และการจัดการข่าวสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป โดยยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๔๒) มาตรา ๑๗ กำหนดให้มีแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการเป็นผู้ประกาศใช้แผนฯ ดังกล่าว มีสาระสำคัญสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ (คณะรัฐมนตรีมีอนุมัติในหลักการเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒) ที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดทำขึ้น ภายใต้นโยบายที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) กำหนด โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและองค์การภาคส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดให้มีการตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อเกิดสาธารณภัยเกิดขึ้น มีแผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งการจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณแจ้งให้ประชาชนทราบถึง การเกิดหรือจะเกิดสาธารณภัย มีแผนปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีแผนการประสานงานกับองค์กรสาธารณกุศล

๒.๒ นโยบายการเตรียมพร้อมแห่งชาติ (มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๘) โดยมีวัตถุประสงค์ให้ทุกภาคส่วนมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเผชิญกับสาธารณภัย ภัยด้านความมั่นคง และสถานการณ์ฉุกเฉินตั้งแต่ในภาวะปกติ ตลอดจนให้มีการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วทั้งในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยกำหนดนโยบาย ๔ ประการ ได้แก่ ๑. ทุกภาคส่วนได้มีการ

๒.๓ แผนปฏิบัติการการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ให้ใช้แผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนระดับจังหวัด โดยจังหวัดได้จัดทำแผนรองรับเฉพาะภัยที่มีความเสี่ยงเกิดขึ้นในจังหวัดนั้น และให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงที่ปฏิบัติงานในจังหวัด ได้นำกรอบแผนปฏิบัติการฯ ระดับกระทรวงของหน่วยงานตนไปประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด เพื่อให้การจัดทำรายละเอียดของแผนการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรต่าง ๆ ของหน่วยงานระดับกระทรวงและระดับจังหวัดมีความสอดคล้องและประสานกัน ทั้งนี้จังหวัดได้มีการจัดทำแนวทางเมื่อปฏิบัติงานที่มีการประสานและบูรณาการการทำงานของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ภายในจังหวัด

บทที่ ๓
ภัยแล้งในประเทศไทย

๓.๑ สถานการณ์ภัยแล้งในปัจจุบัน

จังหวัดที่ได้รับผลกระทบตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึง ปัจจุบัน (๑๐ มกราคม ๒๕๕๖) มีการประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ฝนทิ้งช่วง/ภัยแล้ง) ๒๕ จังหวัด ๒๕๑ อำเภอ ๑,๘๑๔ ตำบล ๑๘,๘๓๔ หมู่บ้าน ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ สกลนคร อุดรธานี บึงกาฬ มุกดาหาร หนองคาย หนองบัวลำภู มหาสารคาม ยโสธร อำนาจเจริญ นครพนม ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ ศรีสะเกษ ขอนแก่น บุรีรัมย์ นครราชสีมา สุโขทัย พิษณุโลก อุบลราชธานี นครสวรรค์ สุรินทร์ เชียงใหม่แพร่ และจังหวัดอุดรดิตถ์ ดังนี้

ที่	จังหวัด	อำเภอ (รวม)	อำเภอ (ประกาศภัยฯ)	รายชื่ออำเภอที่ประกาศภัยฯ
๑	กาฬสินธุ์	๑๘	๑๘	เมืองฯ นามน สามชัย นาकु สหสัมพันธ์ ดอนจาน ห้วยผึ้ง เขาวง ท่าคันโท คำม่วง ร่องคำ ห้วยเม็ก สมเด็จ กมลาไสย กุฉินารายณ์ ยางตลาด ฆ้องชัย หนองกุงศรี
๒	สกลนคร	๑๘	๑๘	พรรณานิคม วาริชภูมิ โพนนาแก้ว สว่างแดนดิน บ้านม่วง วานรนิวาส เจริญศิลป์ โคกศรีสุพรรณ เต่างอย ส่องดาว อากาศอำนวย เมืองฯ คำตากกล้า พังโคน กุสุมาลย์ กุดบาก นิคมน้ำอุ่น ภูพาน
๓	อุดรธานี	๒๐	๑๗	หนองหาน กู่แก้ว สร้างคอม บ้านผือ กุมภวาปี วังสามหมอ เมือง นาูง พุ่งฝน บ้านดุงเพ็ญ น้ำโสม ศรีธาตุ กุดจับ ไชยวาน พิบูลย์รักษ์ หนองแสง
๔	บึงกาฬ	๘	๕	ศรีวิไล บุ่งคล้า เซกา บึงโขงหลง เมืองฯ
๕	มุกดาหาร	๗	๗	เมืองฯ นิคมคำสร้อย ห้วยใหญ่ ดงหลวง ดอนตาล หนองสูง คำชะอี
๖	หนองคาย	๙	๗	เมืองฯ โพนพิสัย ศรีเชียงใหม่ โพธิ์ตาก ฝ้าไร่ สระใคร ท่าบ่อ
๗	หนองบัวลำภู	๖	๖	ศรีบุญเรือง นากลาง เมือง โนนสัง สุวรรณคูหา นาหวัง
๘	มหาสารคาม	๑๓	๑๓	บรบือ ชื่นชม วาปีปทุม นาเชือก เขียงยืน นาตุ่น โกสุมพิสัย ยางสีสุราช พยัคฆภูมิพิสัย กุดรัง กันทรวิชัย เมือง แกดดำ
๙	ยโสธร	๙	๘	คำเขื่อนแก้ว ป่าดิว ไทยเจริญ มหาชนะชัย กุดชุม เลิงนกทา เมืองฯ ทรายมูล
๑๐	อำนาจเจริญ	๗	๖	ปทุมราชวงศา เมือง ขานุมาน เสนางคนิคม พนา ลืออำนาจ
๑๑	นครพนม	๑๒	๕	นาหว้า ศรีสงคราม เรณูนคร นาแก วังยาง
๑๒	ร้อยเอ็ด	๒๐	๑๙	โพนทอง เมยวดี เกษตรวิสัย พนมไพร ศรีสมเด็จ หนองฮี เมืองสรวง โพธิ์ชัย หนองพอก เมืองฯ ปทุมรัตน์ พงษ์เทพางค์ อาจสามารถ จันทาร โพนทราย จตุรพักตรพิมาน เสลภูมิ สุวรรณภูมิ ธวัชบุรี

ที่	จังหวัด	อำเภอ (รวม)	อำเภอ (ประกาศภัยฯ)	รายชื่ออำเภอที่ประกาศภัยฯ
๑๓	ชัยภูมิ	๑๖	๑๑	เนินสง่า ภูเขียว หนองบัวระเหว บ้านแท่น เมืองฯ บ้านเขว้า เทพสถิต คอนสาร คอนสวรรค์ หนองบัวแดง เกษตรสมบูรณ์
๑๔	ศรีสะเกษ	๒๒	๑๙	ภูสิงห์ บึงบูรพ์ น้ำเกลี้ยง อุทุมพรพิสัย โพธิ์ศรีสุวรรณ เมืองฯ ขุขันธ์ ขุนหาญ เมืองจันทร์ วังหิน ศิลาลาด กันทรารมย์ เบญจลักษณ์ ราชไศล ไพรบึง ห้วยทับทัน ปรังค์กู่ กันทรลักษณ์ พยุห์
๑๕	ขอนแก่น	๒๖	๒๖	ข้าสูง หนองนาคำ หนองสองห้อง ชนบท เมืองฯ แวงน้อย เขาสวนกวาง พล อุบลรัตน์ กระนวน มัญจาคีรี พระยืน บ้านไผ่ ภูเวียง เปือยน้อย โนนศิลา น้ำพอง หนองเรือ เวียงเก่า แวงใหญ่ สีชมพู บ้านฝาง ชุมแพ ภูผาม่าน บ้านแฮด โคกโพธิ์ไชย
๑๖	บุรีรัมย์	๒๓	๑๐	พุทไธสง หนองหงส์ บ้านด่าน ลำปลายมาศ เมืองฯ ห้วยราช สตึก นางรอง บ้านใหม่ไชยพจน์ กระสัง
๑๗	นครราชสีมา	๓๒	๒๖	บัวใหญ่ ประทาย บ้านเหลื่อม ลำทะเมนชัย โนนแดง โนนสูง บัวลาย สีดา คง เทพารักษ์ เฉลิมพระเกียรติ สูงเนิน จักราช เมืองยาง ห้วยแถลง ปักธงชัย ชุมพวง แก้งสนามนาง โนนไทย หนองบุญมาก เมืองโชคชัย พระทองคำ วังน้ำเขียว ด่านขุนทด สีคิ้ว
๑๘	สุโขทัย	๙	๕	เมืองฯ บ้านด่านลานหอย กงไกรลาศ สวรรคโลก คีรีมาศ
๑๙	พิษณุโลก	๙	๔	เนินมะปราง เมืองฯ พรหมพิราม วัดโบสถ์
๒๐	อุบลราชธานี	๒๕	๖	เหล่าเสือโก้ก เมืองฯ ดอนมดแดง โพธิ์ไทร เขมราฐ กุดข้าวปุ้น
๒๑	นครสวรรค์	๑๕	๒	ท่าตะโก พยุหะคีรี
๒๒	สุรินทร์	๑๗	๖	เมืองฯ จอมพระ เขวาสินรินทร์ ศรีณรงค์ สำโรงทาบ รัตนบุรี
๒๓	เชียงใหม่	๒๔	๑	อมก๋อย
๒๔	แพร่	๘	๓	เด่นชัย ลอง วังชิ้น
๒๕	อุตรดิตถ์	๙	๗	เมืองฯ พิชัย ตรอน ทองแสนขัน น้ำปาด บ้านโคก ท่าปลา
รวม ๒๕ จังหวัด		๓๗๓	๒๕๑	

๓.๒ สรุปสถานการณ์ภัยแล้งในปีที่ผ่านมา (สามารถอ้างอิงข้อมูลได้จากศูนย์เมขลา กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๑ ๖๐๐๐ ต่อ ๖๔๔๕ , www.dwr.go.th)

สถิติจังหวัดในประเทศไทย ที่ประสบภัยแล้งภัยแล้งในระหว่างปี ๒๕๓๕-๒๕๕๔ โดยเฉลี่ย มีค่าอยู่ระหว่าง ๕๑-๖๐ จังหวัด และในปี ๒๕๔๘ ได้เกิดภาวะภัยแล้งที่รุนแรงมาก โดยมีจังหวัดที่ประสบภัยแล้งถึง ๗๑ จังหวัด มีมูลค่าความเสียหายสูงถึง ๗.๕ พันล้านบาท ในปี ๒๕๕๒ จังหวัดประสบภัยแล้ง มี ๖๒ จังหวัด ในปี ๒๕๕๓ จังหวัดประสบภัยแล้ง มี ๖๔ จังหวัด และในปี ๒๕๕๔ จังหวัดประสบภัยแล้ง มี ๕๔ จังหวัด

สถานการณ์ภัยแล้งปี ๒๕๕๕

กรมทรัพยากรน้ำ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์หาพื้นที่ที่ประสบภัยแล้ง โดยพิจารณาจากสภาพน้ำต้นทุนที่มีอยู่เพื่อหาสภาพการขาดแคลนน้ำอุปโภค-บริโภค โดยอาศัยข้อมูลในหลายด้านเช่น ปริมาณน้ำฝน น้ำท่า น้ำ เก็บกักในเขื่อนขนาดใหญ่ เป็นต้น จากหลักเกณฑ์ ๖ ปัจจัยหลัก ได้คาดการณ์สถานการณ์ภัยแล้งปี ๒๕๕๕ ในช่วงวันที่ ๑ - ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ ว่าจะมีพื้นที่ที่จะประสบภัยแล้ง ในพื้นที่ ๒๖ จังหวัด ดังนี้

พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งมาก จำนวน ๑ จังหวัด ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี

พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปานกลาง จำนวน ๒๕ จังหวัด ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน พะเยา เชียงราย แม่ฮ่องสอน นครสวรรค์ กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร ชัยภูมิ อำนาจเจริญ ขอนแก่น เลย หนองคาย มหาสารคาม นครพนม ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว

ทั้งนี้สถานการณ์ภัยแล้งในปี ๒๕๕๕ เมื่อเปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๕๔ จะมีภาวะที่ไม่รุนแรง และมีพื้นที่เกิดภาวะภัยแล้ง น้อยกว่า เนื่องจากสถานะของข้อมูลที่เกิดขึ้นเป็นตัวแปรที่สำคัญ เช่น ปริมาณน้ำในเขื่อนในปี ๒๕๕๕ มีมากกว่าปี ๒๕๕๔ ร้อยละ ๔ ภาวะฝนทิ้งช่วงไม่รุนแรง เนื่องจากปริมาณฝนสะสมตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ ถึงปัจจุบัน มีปริมาณมากกว่าฝน สะสม ๓๐ ปี ๘๓.๕๐ มม.

๓.๓ สาเหตุของการเกิดภัยแล้ง

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภัยแล้งสำหรับประเทศไทยแล้ว นอกจากฝน ยังมีปัจจัยอื่นที่เป็นองค์ประกอบอีกหลายอย่าง เช่น ระบบการหมุนเวียนของบรรยากาศ การเปลี่ยนแปลงส่วนผสมของบรรยากาศ การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศกับน้ำทะเลหรือมหาสมุทร ดังนั้นการเกิดภัยแล้งจึงมิใช่เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งเพียงอย่างเดียว ซึ่งพอจะประมวลสาเหตุของการเกิดภัยแล้งได้ ดังนี้

๓.๓.๑ สภาพอากาศในฤดูร้อนที่ร้อนมากกว่าปกติ

๓.๓.๒ การพัดพาของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

๓.๓.๓ ความผิดปกติของตำแหน่งร่องมรสุม ทำให้ฝนตกในพื้นที่ไม่ต่อเนื่อง

๓.๓.๔ ความผิดปกติเนื่องจากพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนที่ผ่านประเทศไทยน้อยกว่าปกติ

๓.๓.๕ การเปลี่ยนแปลงความสมดุลของพลังงานที่ได้รับจากดวงอาทิตย์ เช่น การเผาพลาสติก น้ำมัน และถ่านหิน ทำให้เกิดรูโหว่ในชั้นโอโซน

๓.๓.๖ ผลกระทบจากปรากฏการณ์เรือนกระจก เนื่องจากส่วนผสมของบรรยากาศ เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ ไออน้ำ ลอยขึ้นไปเคลือบชั้นล่างของชั้นโอโซน ทำให้ความร้อนสะสมอยู่ในอากาศ โลกผิวโลกมากขึ้น ส่งผลทำให้อากาศมีความร้อนมากกว่าปกติ

๓.๓.๗ การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมต่าง ๆ

๓.๓.๘ การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอันเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของสภาพภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝน อุณหภูมิ และความชื้น

๓.๔ ฤดูกาลเกิดภัยแล้ง

การเกิดภัยแล้งโดยทั่วไปจะเกิดขึ้น ๒ ช่วง ดังนี้

๑) ในฤดูหนาวระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ และต่อเนื่องมาถึงฤดูร้อนระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม คือช่วงสิ้นสุดของฤดูฝน ซึ่งเริ่มจากครึ่งหลัง ของเดือนตุลาคม เป็นต้นไป บริเวณประเทศไทยตอนบนจะไม่มีฝนตก หรือถ้ามีก็จะมีเพียงจำนวนเล็กน้อย ส่วนมากจะเป็นฝนจากพายุฝนฟ้าคะนอง จึงทำให้เกิดความแห้งแล้งเป็นประจำทุกปีในช่วงนี้ และมักจะมีไฟป่าเกิดขึ้นตามมาด้วย

๒) ในฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม ในช่วงของกลางฤดูฝน ตั้งแต่ปลายเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกรกฎาคม ในบริเวณประเทศไทยตอนบนจะเกิดความ แห้งแล้ง เนื่องจากมีฝนทิ้งช่วงเกิดขึ้น ประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์ หรืออาจถึง ๑ เดือน ปริมาณฝนในช่วงนี้จะลดลงมีผลกระทบต่อการเกษตรมาก ทำให้พืชขาดน้ำ เหี่ยวเฉา และแห้งตายไปในที่สุด

๓.๕ พื้นที่ในประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง

ภัยแล้งในประเทศไทยส่วนใหญ่จะมีผลกระทบโดยตรงต่อภาคเกษตรกรรม โดยเป็นภัยแล้งที่เกิดจากการขาดฝน หรือฝนแล้งในช่วงฤดูฝน และเกิดฝนทิ้งช่วงในเดือนมิถุนายนต่อเนื่องเดือนกรกฎาคม โดยพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งมาก ได้แก่ บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด) เพราะเป็นบริเวณที่อิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เข้าไปไม่ถึง และถ้าปีใดไม่มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านในแนวดังกล่าวแล้ว จะก่อให้เกิดภัยแล้งรุนแรงมากขึ้น ซึ่งนอกเหนือจากพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ยังมีพื้นที่อื่น ๆ ที่มักจะประสบปัญหาภัยแล้งเป็นประจำอีก แสดงได้ดังตาราง

ภาค/เดือน	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ตะวันออก	ใต้	
					ฝั่งตะวันออก	ฝั่งตะวันตก
ม.ค.						ฝนแล้ง
ก.พ.		ฝนแล้ง	ฝนแล้ง			ฝนแล้ง
มี.ค.	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง
เม.ย.	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง	ฝนแล้ง		ฝนแล้ง
พ.ค.						ฝนแล้ง
มิ.ย.	ฝนทิ้งช่วง	ฝนทิ้งช่วง	ฝนทิ้งช่วง	ฝนทิ้งช่วง		
ก.ค.	ฝนทิ้งช่วง	ฝนทิ้งช่วง	ฝนทิ้งช่วง	ฝนทิ้งช่วง		

อ้างอิงจาก : ข้อมูลภัยพิบัติ กรมอุตุนิยมวิทยา www.tmd.go.th

๓.๖ ปัญหาภัยแล้งในประเทศไทยส่งผลกระทบอย่างไรกับการดำรงชีวิตของประชาชน

ภัยแล้งในประเทศไทยมีผลกระทบโดยตรงต่อการเกษตรและแหล่งน้ำ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ภัยแล้งจึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อกิจกรรมทางการเกษตร เช่น พื้นดินขาดความชุ่มชื้น พืชขาดน้ำ พืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพต่ำ รวมถึงปริมาณลดลง ส่วนใหญ่ภัยแล้งที่มีผลต่อการเกษตรมักเกิดในฤดูฝนที่มีฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๓.๖.๑ **ด้านเศรษฐกิจ** เกิดความสั่นคลอนและสูญเสียผลผลิตด้านเกษตร ปศุสัตว์ ป่าไม้ การประมง เศรษฐกิจทั่วไป เช่น ราคาที่ดินลดลง โรงงานผลิตเสียหาย การว่างงาน สูญเสียอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พลังงาน และอุตสาหกรรมขนส่ง

๓.๖.๒ **ด้านสิ่งแวดล้อม** ส่งผลกระทบต่อสัตว์ต่าง ๆ ทำให้ขาดแคลนน้ำ เกิดโรคกับสัตว์ สูญเสียความหลากหลายทางพันธุกรรม รวมถึงผลกระทบด้านอุทกวิทยา ทำให้ระดับและปริมาณน้ำลดลง พื้นที่ชุ่มน้ำลดลง เกิดการเปลี่ยนแปลงของความเค็มของน้ำ ระดับน้ำในดิน และคุณภาพของน้ำ เกิดการกัดเซาะของดิน เกิดไฟป่าเพิ่มขึ้น รวมทั้งส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ และทัศนียภาพของประเทศ เป็นต้น

๓.๖.๓ **ด้านสังคม** ส่งผลกระทบในด้านสุขภาพอนามัย เกิดความขัดแย้งในการใช้น้ำและการจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชนลดลง

๓.๗ ภัยซ้ำซ้อนที่เกิดจากภัยแล้ง

๓.๗.๑ เกิดไฟป่าขึ้น เช่น ต้นไม้เสียดสีกัน หรือฟ้าผ่าทุ่งหญ้าแห้ง หรือเกษตรกรจุดไฟเผาฟางข้าว เผาหญ้า ทำให้เกิดลูกกลมกว้างขวาง บางทีอาจลูกกลมไหม้อาคารบ้านเรือน ไร่นา เสียหาย คว้นไฟที่เผาไหม้ข้างทางมีผลเสียต่อทัศนวิสัย ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางจราจรขึ้นได้ เป็นต้น

๓.๗.๒ มีลักษณะสภาวะของอากาศที่แปรปรวน เนื่องมาจากอากาศร้อนจัดติดต่อกันหลาย ๆ วัน ทำให้เกิดการสะสมความร้อนในบรรยากาศบริเวณหนึ่งไว้มาก จนเกิดลมสองกระแสพัดสอเข้าหากัน ทำให้บริเวณดังกล่าวเกิดเป็นแนวตบของลมจะเกิดพายุฤดูร้อน หรือพายุฟ้าคะนองขึ้น มีลมกระโชกแรงเป็นพัก ๆ มีฝนตกหนัก ฟ้าผ่า เกิดในระยะสั้นไม่เกิน ๒ ชั่วโมง บางครั้งกำลังลมที่รุนแรงจะพัดอาคารบ้านเรือน ทรัพย์สินก่อให้เกิดความเสียหายได้ รวมทั้งอาจมีลูกเห็บตกด้วย

๓.๘ โรคจากภัยแล้ง

๓.๘.๑ **โรคอุจจาระร่วง** สาเหตุเกิดจากการติดเชื้อหลายประเภททั้งแบคทีเรีย ไวรัส และกลุ่มเชื้อโปรโตซัว ที่ปนเปื้อนอยู่ในอาหาร ซึ่งในหน้าร้อนอาหารมีโอกาสบูดเสียได้มากขึ้น และเมื่อรวมกับสุขอนามัยที่ไม่สะอาดแล้ว สามารถเกิดการระบาดของโรคอุจจาระร่วงในหน้าร้อนหรือช่วงแล้งนี้ได้ อาการของโรคอุจจาระร่วง คือ ถ่ายเหลวหรือถ่ายเป็นน้ำมากกว่า ๓ ครั้งต่อวัน เชื้อแบคทีเรียบางชนิด เช่น เชื้ออหิวาตกโรคเป็นสาเหตุทำให้เกิดอาการท้องร่วงรุนแรง มีอาการขาดน้ำ สูญเสียเกลือแร่ โรคนี้สามารถเกิดกับประชาชนทุกกลุ่มอายุ แต่อาจจะมีอาการรุนแรงในกลุ่มเด็กเล็กและกลุ่มผู้สูงอายุ หากป่วยแล้วอาการไม่รุนแรงก็สามารถให้การรักษาเบื้องต้นได้เองด้วยผงเกลือผสมน้ำตาลดื่ม หากมีอาการรุนแรง เช่น ถ่ายเป็นน้ำหลายครั้ง อ่อนเพลียมาก ต้องไปพบแพทย์ทันที ไม่แนะนำให้ซื้อยาปฏิชีวนะมาทานเอง

๓.๘.๒ **โรคอาหารเป็นพิษ** จัดอยู่ในกลุ่มโรคติดต่อในระบบทางเดินอาหาร ซึ่งพบได้มากในช่วงหน้าร้อน สาเหตุสำคัญเกิดจากการทานอาหารที่มีการปนเปื้อนของสารพิษที่เกิดจากเชื้อบิด เชื้อสแตปฟีโลคอคคัส และเชื้อบาซิลลัส ซึ่งมักเป็นสารที่ทนต่อความร้อน พบบ่อยในอาหารประเภทอาหารทะเล อาหารประเภทแป้ง เช่น ขนมจีน อาหารที่ค้างหม้อ หรือรับประทานอาหารที่มีพิษ เช่น ปลาปักเป้า เห็ดพิษ เป็นต้น ถึงว่าพยายามจะกินอาหารที่สุกหรืออุ่นร้อนแล้ว แต่หากส่วนผสมก่อนที่จะนำมาปรุงอาหารเกิดบูดเสียก่อน ก็จะทำให้เกิดอาการอาหารเป็นพิษได้ โดยอาการที่พบบ่อย ๆ ได้แก่ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง มีไข้ หรือปวดเมื่อย อ่อนเพลีย และท้องร่วง

๓.๘.๓ **โรคไข้หวัดหน้าร้อน** โรคนี้สาเหตุเกิดจากเชื้อไข้หวัดใหญ่ การแสดงอาการอาจถูกกระตุ้นจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของอากาศ ร่วมกับการรับเชื้อไวรัสไข้หวัดเข้าไป โดยมีอาการตั้งแต่น้อยไปถึงมาก เช่น อาการหวัดธรรมดาจนถึงหลอดลมอักเสบ ปอดบวม จึงควรหลีกเลี่ยงสถานที่ที่มีคนอยู่แออัด อากาศถ่ายเทได้น้อย เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ ตลาด แต่ความคิดที่ว่าหลบร้อนไปรับแอร์เย็น ๆ ในสถานที่เหล่านี้ก็ควรระมัดระวังให้ดี หากเป็นช่วงที่ร่างกายอ่อนแอก็ไม่ควรไป แต่หากพบว่าติดเชื้อไข้หวัดเข้าแล้วก็ไม่ต้องตกใจมาก ให้พักผ่อนให้พอเพียง ดื่มน้ำอุ่นมาก ๆ รับประทานอาหารร้อน ๆ หากมีไข้สูงก็ทานยาช่วยลดไข้ เช็ดตัวด้วยน้ำอุ่น ก็จะช่วยให้อุณหภูมิร่างกายลดลงและสบายตัวขึ้น หากอาการไม่ดีขึ้นให้ไปพบแพทย์ต่อไป

๓.๘.๔ **โรคผิวหนัง กลาก เกื้อื้อ ผดร้อน** โรคผิวหนังเหล่านี้ มักเกิดขึ้นได้มากในหน้าร้อน เมื่อไม่รักษาความสะอาดที่ผิวหนัง สาเหตุมักเกิดขึ้นจากการติดเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อน ผิวน้ำและรูขุมขนอักเสบ มีแผลเป็นตุ่ม หนอง มีเชื้อราตามจุดอับชื้นต่าง ๆ ก็ทำให้เกิดโรคกลาก เกื้อื้อ ได้มากโดยเฉพาะในช่วงเทศกาลสงกรานต์ หากเล่นน้ำที่ไม่สะอาดเข้า ก็จะเกิดโรคเหล่านี้ได้ง่ายมาก จึงควรรักษาความสะอาดร่างกาย รวมทั้งอาบน้ำบ่อย ๆ และใส่เสื้อผ้าที่ไม่หนาจนเกินไป

๓.๘.๕ **โรคจากสัตว์เลี้ยง โรคพิษสุนัขบ้าหรือโรคกลัวน้ำ** เป็นอีกโรคที่พบได้บ่อยในหน้าร้อน สาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัส “เรบี” ที่มีอยู่ในน้ำลายของสัตว์ ซึ่งติดต่อได้จากการถูกสุนัขขจรจัด แมว หรือสุนัขที่เลี้ยงไว้ กัด ข่วน เลียบาดแผลหรือน้ำลายกระเด็นเข้าตา ปาก จมูก โดยสัตว์นำโรคที่พบมากที่สุด คือ สุนัข รองลงมาเป็นแมว และอาจพบในสัตว์เลี้ยงอื่น เช่น หมู ม้า วัว ควาย และสัตว์ป่า เช่น ลิง ชะนี กระรอก กระแต เป็นต้น โรคนี้มีอันตรายถึงตาย หากไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคอย่างทันท่วงที วิธีป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ต้องนำสัตว์เลี้ยงไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าปีละครั้ง ระวังบุตรหลานไม่ให้เล่นกับสัตว์เลี้ยง

๓.๘.๖ **โรคเครียด หงุดหงิด ปวดศีรษะ** อาจดูเป็นเรื่องธรรมดาที่คิดว่าจะเกิดขึ้นได้กับทุกคน แต่ปัจจัยด้านอากาศที่ร้อนขึ้น อาจทำให้เกิดอาการปวดศีรษะ หงุดหงิด นอนไม่หลับ อุนเฉียว โมโหได้ง่ายขึ้น วิธีแก้ปัญหาคือการแก้ที่ต้นเหตุ เช่น เลี่ยงอากาศที่ร้อนอบอ้าว อาบน้ำบ่อยขึ้น ประแป้งเย็น ทำจิตใจให้สบาย ใส่เสื้อผ้าที่ระบายอากาศ หางานอดิเรกทำ ผักจิตใจและสมาธิ ใจเย็น แต่หากเป็นมากควรไปปรึกษาแพทย์

๓.๘.๗ **โรคลมแดด** ซึ่งเกิดในช่วงที่สภาพอากาศร้อนจัด อาการผิดปกติที่เกิดจากความร้อน มีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับที่ไม่เป็นอันตราย ได้แก่ เป็นลม หน้ามืด เป็นตะคริว หมดแรงจากความร้อน อาจมีอาการท้องเสีย คลื่นไส้ อาเจียนด้วย แต่ที่อันตรายที่สุดคือเป็นลมแดด หรือที่การแพทย์เรียกว่า ฮีตสโตรก (Heat stroke) เป็นภาวะวิกฤตของร่างกายที่ไม่สามารถควบคุมความร้อนได้ ผู้ป่วยส่วนใหญ่ที่เป็นโรคนี้นี้ เกิดจากการได้รับความร้อนมากเกินไป ไม่ว่าจะเป็นการออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬาในภาวะอากาศร้อนจัด เป็นเวลานาน อาจเกิดขึ้นได้แม้ผู้ที่มีร่างกาย แข็งแรง อาการสำคัญ ได้แก่ ตัวร้อนจัดเพื่อ หรือหมดสติ ชีพจรเต้นเร็ว ความดันเลือดลดลง ช็อค เป็นต้น สัญญาณสำคัญของโรคนี้นี้คือ ไม่มีเหงื่อออก ตัวจะร้อนจัดขึ้นเรื่อย ๆ ผู้ที่เป็นจะกระหายน้ำมาก ปวดศีรษะ มึนงง วิงเวียน คลื่นไส้ หายใจเร็ว อาเจียน ต่างจากการเพลียแดด หรือเป็นลมแดดทั่วไปที่จะพบมีเหงื่อออกด้วย เมื่อเกิดอาการดังกล่าวจะต้องหยุดพักทันที ให้ดื่มน้ำหรืออาบน้ำ เพื่อระบายความร้อนให้ร่างกาย ถ้าไม่ได้รับการดูแลรักษาทันท่วงทีจะทำให้เสียชีวิตได้

บทที่ ๔

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

๔.๑ มาตรการป้องกันบรรเทาภัยแล้ง ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕ ของรัฐบาล

ในปัจจุบันรัฐบาลได้มีมาตรการรับมือภัยแล้ง โดยนายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ได้สั่งการให้ กบอ. เปลี่ยนภารกิจในการดำเนินงานเพื่อเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ดูแลน้ำที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ให้ขาดแคลน ประชาชนต้องมียาน้ำกิน และน้ำใช้ โดยเน้นการใช้น้ำเชิงอนุรักษ์ และให้ความสำคัญในการใช้น้ำ ๔ ระดับ ได้แก่ การใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภค พื้นที่การเกษตร ภาคอุตสาหกรรม รวมถึงการรักษาระบบนิเวศ ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมา รัฐบาล และหน่วยงานราชการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นและได้มีมาตรการและแนวทางการป้องกันในหลาย ๆ ด้าน อาทิ

๔.๑.๑ การกำหนดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังให้เหมาะกับปริมาณน้ำในอ่าง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ในปี ๒๕๕๔/๒๕๕๕ ไว้จำนวน ๑๙.๒๓ ล้านไร่ แยกเป็นข้าวนาปรัง ๑๖.๗๐ ล้านไร่ และพืชไร่-พืชผัก ๒.๕๓ ล้านไร่ และมีแผนการใช้น้ำทั้งสิ้น ๓๑,๙๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีผลการเพาะปลูกแล้ว ๑๘.๘๘ ล้านไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๙๘ และใช้น้ำแล้ว ๓๒,๐๓๗ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งขณะนี้ได้สิ้นสุดการปลูกพืชฤดูแล้งแล้ว

๔.๑.๒ การเตรียมการจัดทำฝนหลวงในพื้นที่ประสบภัยแล้ง โดยสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ได้เปิดหน่วยปฏิบัติการ แล้วทั้งสิ้น ๑๐ หน่วยปฏิบัติการ และ ๑ ฐานเติมสารฝนหลวง ใน ๑๐ จังหวัด มีเครื่องบินปฏิบัติงานทั้งหมด ๒๔ เครื่อง โดยเริ่มตั้งหน่วยปฏิบัติงานงานฝนหลวง ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕ มีการขึ้นบินปฏิบัติการ รวม ๕๓ วัน จำนวน ๑,๐๕๑ เที่ยวบิน มีรายงานฝนตกรวม ๕๐ วัน ใน ๕๖ จังหวัด

๔.๑.๓ การบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ สํารวจปริมาณน้ำเก็บกักในแหล่งน้ำ ณ ช่วงสิ้นสุดฤดูฝน และวางแผนการใช้น้ำให้ตลอดช่วงฤดูแล้ง

๔.๑.๔ การก่อสร้างฝายต้นน้ำ โดยมีกรมทรัพยากรน้ำ กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นผู้ดำเนินการ

๔.๑.๕ การเจาะบ่อบาดาลในพื้นที่ประสบภัยแล้ง โดยมีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการ

๔.๑.๖ การฟื้นฟูอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ ซ่อมแซม ปรับปรุงบ่อน้ำตื้น และระบบประปาหมู่บ้าน โดยมีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการ

๔.๑.๗ บรรณาการจากหน่วยงานต่าง ๆ เตรียมน้ำสะอาดสำหรับแจกจ่ายในพื้นที่ประสบภัยแล้ง และร่วมสนับสนุนรถยนต์แจกจ่ายน้ำและเครื่องสูบน้ำในพื้นที่ประสบภัยแล้ง โดยการประสานส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมป้องกันบรรเทาสาธารณภัย กรมชลประทาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และกองบัญชาการกองทัพไทย

๔.๑.๘ การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน โดย

- รณรงค์ให้ประชาชนตระหนักในปัญหาภัยแล้งและการประหยัดน้ำ
- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูลสถานการณ์น้ำในพื้นที่
- ประสานงานด้านข้อมูลปัญหาภัยแล้งจากพื้นที่
- ประชาสัมพันธ์การนำน้ำที่ใช้แล้วมาบำบัดเพื่อกลับมาใช้ประโยชน์
- ประชาสัมพันธ์ให้ปลูกพืชเศรษฐกิจที่ใช้น้ำน้อย
- ร่วมกันกำจัดวัชพืชเพื่อลดการระเหยของน้ำ
- ร่วมกันลดการก่อให้เกิดมลพิษในน้ำ
- อบรมและเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการอาชีพเลี้ยงปลา
- ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก และลำน้ำสาขา
- แจ้งเตือนภัยคุณภาพน้ำ

๔.๒ การเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ

๔.๒.๑ จัดการวางแผนการใช้น้ำที่ดี เช่น ในช่วงฤดูฝนตก ควรเตรียมภาชนะ บ่อ หรืออ่างเก็บน้ำเพื่อรวบรวมน้ำฝนไว้ใช้ในยามขาดแคลน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูแล้ง การกักเก็บน้ำไว้ใช้ส่วนตัว ควรจัดหาโอ่งน้ำ หรือภาชนะเพื่อเก็บกักน้ำไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ส่วนการวางแผนเก็บกักน้ำสำหรับส่วนรวม ควรจัดสร้างอ่างเก็บน้ำหรือสระน้ำขนาดใหญ่ เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้อย่างเพียงพอสำหรับการใช้ของชุมชน

๔.๒.๒ การสำรวจน้ำใต้ดินมาใช้ เป็นการหาน้ำมาใช้ที่ดีวิธีหนึ่งการสำรวจและขุดเจาะน้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาลมาใช้ นอกจากเพื่อบริโภคอุปโภคแล้วยังใช้เพื่อการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมด้วย

๔.๒.๓ การนำน้ำมาใช้หมุนเวียน เป็นวิธีการนำน้ำที่ใช้แล้วหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ โดยผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำ เช่น น้ำที่นำมาใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม โรงแรม โรงพยาบาล เป็นต้น

๔.๒.๔ การแปรสภาพน้ำทะเลเป็นน้ำจืด วิธีนี้เป็นวิธีการแก้ปัญหามลพิษขาดแคลนน้ำจืดในเขตภูมิอากาศแห้งแล้งติดชายฝั่งทะเล ซึ่งทำได้โดยการใช้วิธีการกลั่น ถึงแม้ว่าการผลิตน้ำจืดจากน้ำเค็มจะต้องลงทุนสูงกว่าการทำน้ำจืดให้บริสุทธิ์ถึง ๔ เท่า แต่ก็เป็นสิ่งจำเป็นเพียงบรรเทาความเดือดร้อนในการขาดแคลนน้ำในบริเวณนั้น และมีแนวโน้มว่าต้องใช้น้ำเค็มเป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำจืดเพิ่มมากขึ้น ในพื้นที่ขาดแคลนน้ำจืด

๔.๒.๕ การทำฝนเทียม มีวิธีการแก้ไขปัญหามลพิษในการขาดแคลนน้ำ ที่ได้ผลดีวิธีหนึ่งโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วมักใช้ในพื้นที่ฝนทิ้งช่วงในฤดูฝนและพื้นที่สำคัญในการเพาะปลูก

๔.๒.๖ ติดตามสภาวะอากาศ การแจ้งเตือน คำเตือนจากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด เพื่อเฝ้าระวังและเตรียมรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

๔.๒.๗ มีมาตรการประหยัดน้ำที่เหมาะสม ไม่ใช้น้ำอย่างสิ้นเปลือง รวมทั้งส่งเสริมการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสมตามฤดูกาล

๔.๒.๘ ฝึกซ้อมการป้องกันภัยพิบัติ เตรียมพร้อมรับมือ และเตรียมวางแผนอพยพหากจำเป็น

๔.๓ สภาวะโลกร้อน (Global Warming)

สภาวะโลกร้อน เป็นผลจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติดักจับความร้อนออกไปยังบรรยากาศของโลก ก๊าซเหล่านี้จะรวมตัวกันจนกลายเป็นผ้าห่มหนา ๆ ดักจับความร้อนของดวงอาทิตย์และทำให้โลกมีอุณหภูมิร้อนขึ้น ยิ่งก๊าซเหล่านี้เพิ่มมากขึ้นความร้อนก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ก๊าซเหล่านี้เกิดขึ้นจากการเผาผลาญพลังงานฟอสซิล ไม่ว่าจะเป็นน้ำมันหรือถ่านหิน เมื่อเราใช้พลังงานต่าง ๆ เช่น การขับเคลื่อนรถยนต์ เครื่องจักร เท่ากับเป็นการเพิ่มกระบวนการสร้างโลกร้อน นอกจากนี้ภาวะโลกร้อนยังเกิดจากการสูญเสียทรัพยากรป่าไม้ เพราะไม่มีต้นไม้ดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ตลอดจนการทำเกษตรและปศุสัตว์ก็สามารถก่อให้เกิดก๊าซมีเทนซึ่งเป็นก๊าซที่ทำให้โลกร้อนได้เช่นกัน

ภาวะโลกร้อนมีผลต่อการอยู่รอดของสิ่งมีชีวิต เนื่องจากอุณหภูมิสูงขึ้นทำให้ฤดูกาลต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลง สิ่งมีชีวิตที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ก็จะค่อย ๆ ตายลง ส่วนผลต่อมนุษย์เมื่ออุณหภูมิของโลกสูงขึ้น อาจทำให้บางพื้นที่กลายเป็นทะเลทราย ประชาชนขาดแคลนอาหารและน้ำดื่ม บางพื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วมหนัก เนื่องจากฝนตกรุนแรงขึ้น หรือน้ำแข็งขั้วโลกและบนยอดเขาสูงละลายทำให้ปริมาณน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้น ทำให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลได้รับผลกระทบบางพื้นที่อาจจมนหายไปอย่างถาวร

นักวิทยาศาสตร์กล่าวว่า โลกมีเวลาเพียงสิบปีเท่านั้นที่จะจัดการการความหายนะครั้งใหญ่ ที่อาจทำให้ระบบอากาศของโลกกลายเป็นเครื่องมือทำลายล้าง อาทิ สภาพอากาศอันรุนแรง น้ำท่วม ความแห้งแล้ง โรคระบาด และคลื่นความร้อนที่มีอำนาจทำลายล้างแรงกว่าที่เคยพบมาขณะที่ประเทศไทยมีปรากฏการณ์ด้านโลกร้อนเกิดขึ้นที่เห็นแล้ว โดยศูนย์เครือข่ายงานวิเคราะห์และฝึกอบรมการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระบุว่า จากการสำรวจล่าสุดพบว่าระดับน้ำทะเลในอ่าวไทยเพิ่มขึ้น ๑ - ๒ มิลลิเมตรต่อปี ซึ่งยังอยู่ในระดับปกติ แต่ในทะเลฝั่งอันดามันสูงขึ้น ๘ - ๑๒ มิลลิเมตรต่อปี มีผลอย่างมากต่อการกัดเซาะชายฝั่งซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคต

๔.๔ แนวทางการป้องกันภาวะโลกร้อน

๔.๔.๑ ลดการใช้พลังงานที่ไม่จำเป็นจากเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น แอร์ เครื่องปรับอากาศ พัดลม หากเป็นไปได้ ใช้วิธีเปิดหน้าต่างระบายความร้อน ซึ่งบางช่วงที่อากาศดี ๆ สามารถทำได้ เช่น หลังฝนตก หรือช่วงอากาศเย็น เป็นการลดค่าไฟและลดความร้อน เนื่องจากหลักการทำความเย็นนั้น คือ การถ่ายเทความร้อนออกมา ดังนั้นเวลาเราใช้เครื่องปรับอากาศจะเกิดปริมาณความร้อนบริเวณหลังเครื่องระบายความร้อนออกมา ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน

๔.๔.๒ เลือกใช้ระบบขนส่งมวลชน ในกรณีที่สามารถทำได้ ได้แก่ รถไฟฟ้า รถตู้ รถเมล์ เนื่องจากยานพาหนะแต่ละคันจะเกิดการเผาผลาญเชื้อเพลิง ซึ่งจะเกิดความร้อนและก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ดังนั้น หากลดปริมาณการใช้จำนวนรถยนต์และการใช้พลังงานเชื้อเพลิงลง ก็จะลดจำนวนการเผาไหม้บนท้องถนนและอากาศในแต่ละวันลงได้ด้วยเช่นกัน

๔.๔.๓ พยายามรับประทานอาหารให้หมด เศษอาหารที่เหลือทิ้งไว้จะก่อให้เกิดก๊าซมีเทนซึ่งก่อให้เกิดปริมาณความร้อนต่อโลก เมื่อหลายคนรวม ๆ กันก็เป็นปริมาณความร้อนที่มาก

๔.๔.๔ ช่วยกันปลูกต้นไม้ เพราะต้นไม้จะคายความชุ่มชื้นให้กับโลก และช่วยลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นสาเหตุภาวะเรือนกระจก

๔.๔.๕ ลดปริมาณการใช้ไฟฟ้าที่ไม่จำเป็น ปิดและถอดปลั๊กอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกครั้งที่ไม่ใช้

๔.๔.๖ ลดภาชนะที่เป็นโฟม หรือกรณีที่เป็พลาสติก เช่น ขวดน้ำพยายามนำกลับมาใช้ซ้ำอีก เนื่องจากพลาสติกเหล่านี้ทำการย่อยสลายยาก ต้องใช้ปริมาณความร้อนที่สูงเหมือนกับตอนที่ผลิตออกมา ซึ่งจะก่อให้เกิดความร้อนกับโลกของเรา โดยเราสามารถนำกลับมาใช้เป็นภาชนะใส่น้ำแทนกระติกน้ำ หรือใช้ปลูกต้นไม้ก็ได้

๔.๔.๗ ใช้กระดาษด้วยความประหยัด กระดาษแต่ละแผ่นทำมาจากการตัดต้นไม้ ซึ่งเป็นเสมือนปราการสำคัญของโลกเรา ดังนั้นการใช้กระดาษแต่ละแผ่นควรใช้ให้ประหยัดทั้งด้านหน้าหลัง เมื่อใช้เสร็จแล้วควรนำกลับมาใช้ซ้ำ อาทิ เป็นวัสดุรองสิ่งของ หรือนำมาเช็ดกระจก เป็นต้น นอกจากนี้การนำกระดาษไปทำลายโดยการเผาไฟก็จะทำให้เกิดความร้อนต่อโลกเราอีกด้วย

๔.๔.๘ ไม่สนับสนุนกิจการใด ๆ ที่สิ้นเปลืองทรัพยากรของโลกเรา และควรสนับสนุนกิจการที่มีการคำนึงถึงการรักษาสีงแวดล้อม เพื่ออนาคตที่ดีของเราต่อไป

บทที่ ๕

อุทกภัยในประเทศไทย

๕.๑ สถานการณ์อุทกภัยปัจจุบัน

(อ้างอิงจาก : สรุปสถานการณ์ประจำวัน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย www.nirapai.com)

จังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ - ปัจจุบัน ได้เกิดฝนตกหนักต่อเนื่องทำให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่ง ในพื้นที่ ๕ อำเภอ ๒๔ ตำบล ๑๒๙ หมู่บ้าน ราษฎรได้รับความเดือดร้อน ๑,๓๘๖ ครัวเรือน ๔,๔๒๐ คน ถนน ๑๗๕ สาย คอสะพาน ๑ แห่ง ท่อระบายน้ำ ๑๔ แห่ง สะพาน ๒ แห่ง อื่น ๆ ๑๗ แห่ง พืชไร่ ๗๐๖ ไร่ พืชสวน ๘๒๐ ไร่ นาข้าว ๔,๐๗๘ ไร่ บ่อปลา ๖๐ บ่อ ปัจจุบันยังคงมีน้ำท่วมขัง ๒ อำเภอ ดังนี้ (อ้างอิงข้อมูล ๑๐ ม.ค. ๕๖)

๑) **อำเภอควนขนุน** ฝนตกหนักติดต่อกันเป็นช่วง ๆ ประกอบกับฝ่ายท่าแนะ ได้เปิดน้ำทำให้น้ำล้นตลิ่งท่วมบ้านเรือนประชาชน และพื้นที่การเกษตร จำนวน ๑๒ ตำบล ๕๕ หมู่บ้าน ราษฎรได้รับความเดือดร้อน ๘๗๖ ครัวเรือน ๒,๘๘๔ คน ได้แก่ ตำบลชะมวง (หมู่ที่ ๖-๙,๑๑,๑๓) ดอนทราย (หมู่ที่ ๒,๓,๖,๑๑) มะกอกเหนือ (หมู่ที่ ๑-๙) นาขยาย (หมู่ที่ ๒-๔,๖) พนางตุง (หมู่ที่ ๔,๘-๑๑) ปันแต (หมู่ที่ ๑,๒) แหลมโดนด (หมู่ที่ ๔) พนมวัง (หมู่ที่ ๒,๔-๖) โหนดด้วน (หมู่ที่ ๑-๙,๑๑) แพรกหา (หมู่ที่ ๑,๔,๖-๘) ทะเลน้อย (หมู่ที่ ๗) และตำบลควนขนุน (หมู่ที่ ๕,๗-๙) บ้านเรือนราษฎรได้รับความเสียหาย ๑ หลัง (ของนายสมมาตร ทองอินทร์แก้ว เลขที่ ๑๓๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลควนขนุน อำเภอควนขนุน) ถนน ๑๗๕ สาย สะพาน ๒ แห่ง อื่น ๆ ๑๗ แห่ง พืชไร่ ๗๐๖ ไร่ พืชสวน ๘๒๐ ไร่ นาข้าว ๔,๐๗๘ ไร่ บ่อปลา ๖๐ บ่อ

๒) **อำเภอเมือง** ฝนตกหนักติดต่อกันเป็นช่วง ๆ ทำให้น้ำท่วมขังในพื้นที่การเกษตรและบ้านเรือนราษฎร จำนวน ๔ ตำบล ๒๒ หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลพญาขัน (หมู่ที่ ๔,๙,๑๐) ชัยบุรี (หมู่ที่ ๑-๗,๙,๑๐,๑๒) ปรางหมู่ (หมู่ที่ ๓,๖,๘) และตำบลควนมะพร้าว (หมู่ที่ ๕,๖,๙,๑๐,๑๒,๑๔)

ปัจจุบันสถานการณ์ในพื้นที่ยังคงเหลือน้ำท่วมขังในพื้นที่ลุ่มต่ำริมทะเลสาบสงขลา ในพื้นที่อำเภอเมืองฯ และอำเภอควนขนุน หากฝนไม่ตกลงมาเพิ่มจะเข้าสู่ภาวะปกติภายใน ๑ - ๒ วัน

การให้การช่วยเหลือ จังหวัด อำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัด อบต. ตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๓๔ พัทลุง ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๔๓ สำนักพัฒนาภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าช่วยเหลือในเบื้องต้นแล้ว

๕.๒ การติดตามสถานการณ์อุทกภัย

(อ้างอิงจาก สภาพอากาศประเทศไทย กรมอุตุนิยมวิทยา www.tmd.go.th)

การคาดการณ์สภาพอากาศ ในช่วงวันที่ ๑๐-๑๒ ม.ค. ๕๖ บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นกำลังค่อนข้างแรงจากประเทศจีนได้แผ่ลงมาถึงภาคเหนือและภาคกลางตอนบน และทะเลจีนใต้ประกอบกับมีลมตะวันตกเฉียงเหนือในระดับบนพัดปกคลุมภาคเหนือและภาคกลางตอนบน ลักษณะเช่นนี้ทำให้ประเทศไทยตอนบนมีอากาศหนาวเย็นลง อุณหภูมิจะลดลง ๓-๕ องศาเซลเซียส บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจะมีอุณหภูมิต่ำกว่า ๑๖ องศาเซลเซียสในบางพื้นที่ ส่วนบริเวณภูเขาสูงในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอากาศหนาวถึงหนาวจัดและมีน้ำค้างแข็งบางพื้นที่ สำหรับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้จะมีกำลังปานกลาง ทำให้ภาคใต้ตอนล่างมีฝนกระจายและอ่าวไทยตอนล่าง คลื่นสูงประมาณ ๒ เมตร ส่วนในช่วงวันที่ ๑๓-๑๖ ม.ค. ๕๖ บริเวณความกดอากาศสูงที่ปกคลุมประเทศไทยตอนบนจะมีกำลังอ่อนลง ทำให้ประเทศไทยตอนบนอุณหภูมิสูงขึ้น แต่ยังคงมีอากาศหนาวเย็นและมีหมอกในตอนเช้าโดยทั่วไป ส่วนมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้มีกำลังอ่อนลง ทำให้ภาคใต้มีฝนลดลงและคลื่นลมมีกำลังอ่อนลง

ข้อควรระวัง

ในระยะนี้ ขอให้ประชาชนบริเวณประเทศไทยตอนบนดูแลรักษาสุขภาพเนื่องจากอากาศที่หนาวเย็น ส่วนในช่วงวันที่ ๗ - ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ ขอให้ประชาชนบริเวณภาคใต้ตั้งแต่สงขลาลงไประวังอันตรายจากฝนตกหนักและคลื่นลมแรงไว้ด้วย โดยเรือเล็กควรงดออกจากฝั่งในช่วงดังกล่าว

๕.๓ ชนิดของอุทกภัย

๕.๓.๑ อุทกภัยจากน้ำป่าไหลหลากและน้ำท่วมฉับพลัน มักจะเกิดขึ้นในที่ราบต่ำหรือที่ราบลุ่มบริเวณใกล้ภูเขาต้นน้ำ เมื่อมีฝนตกหนักเหนือภูเขาต่อเนื่องเป็นเวลานาน จะทำให้จำนวนน้ำสะสมมีปริมาณมากจนพื้นดิน และต้นไม้ดูดซับไม่ไหวไหลบ่าลงสู่ที่ราบต่ำเบื้องล่างอย่างรวดเร็ว มีอำนาจทำลายล้างรุนแรงระดับหนึ่ง ที่ทำให้บ้านเรือนพังทลายเสียหาย และอาจทำให้เกิดอันตรายถึงชีวิตได้ ซึ่งความรุนแรงของน้ำสามารถทำลายต้นไม้ อาคาร ถนน สะพาน ชีวิต และทรัพย์สินได้

๕.๓.๒ อุทกภัยจากน้ำท่วมขังและน้ำเอ่อท้น เกิดจากน้ำในแม่น้ำลำธารล้นตลิ่ง หรือมีระดับสูงจากปกติ เอ่อท่วมล้นไหลบ่าออกจากระดับตลิ่งในแนวระนาบ จากที่สูงไปยังที่ต่ำเข้าท่วมอาคารบ้านเรือน เรือสวนไร่นาได้รับความเสียหาย หรือเป็นสภาพน้ำท่วมขัง ในเขตเมืองใหญ่ที่เกิดจากฝนตกหนักต่อเนื่องเป็นเวลานานมีสาเหตุมาจากระบบการระบายน้ำไม่ดีพอ มีสิ่งก่อสร้างกีดขวางทางระบายน้ำหรือเกิดน้ำทะเลหนุนสูงกรณีพื้นที่อยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลทำให้การคมนาคมชะงัก เกิดโรคระบาด ทำลายสาธารณูปโภคและพืชผลทางการเกษตร

๕.๔ อันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้น

เมื่อระดับน้ำในแม่น้ำและทะเลสูงขึ้นมากจนล้นฝั่งและตลิ่ง นอกจากจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงแล้ว ถ้ายังเป็นกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยวหรือคลื่นที่ซัดถล่มจากทะเล ขึ้นมาบนฝั่งและถอยหลังกลับลงไปที่ทะเลนั้นจะมีอำนาจทำลายกวาดทุกอย่างลงทะเลไปหมด ยิ่งจะเป็นความเสียหายที่ไม่สามารถจะประเมินได้ ซึ่งอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นอาจจะกล่าวได้ ดังนี้

๕.๔.๑ อันตรายและความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน อาคาร บ้านเรือน โรงงาน คลังพัสดุ โกดังสินค้า บ้านเรือนที่ไม่แข็งแรงอาจถูกกระแสน้ำไหลเชี่ยวพังทลาย หรือคลื่นซัดลงไปที่ทะเลไปได้ ผู้คน สัตว์พาหนะ และสัตว์เลี้ยง อาจจมน้ำตายหรือถูกพัดพาไปกับกระแสน้ำไหลเชี่ยว

- เส้นทางคมนาคมถูกตัดขาดทั้งทางถนน ทางรถไฟ ขาดสูญหาย รวมทั้งยานพาหนะ เกิดความเสียหายและชะงักงันทางเศรษฐกิจของพื้นที่และประเทศ

- กิจกรรมสาธารณูปโภคจะได้รับความเสียหาย เช่น กิจกรรมโทรเลข โทรศัพท์ การไฟฟ้า การประปา ระบบการระบายน้ำ ท่าอากาศยาน สวนสาธารณะ โรงเรียน เป็นต้น

- สิ่งก่อสร้างสาธารณะสถานเกิดความเสียหาย เช่น สถานีขนส่ง ท่าอากาศยาน สวนสาธารณะ โรงเรียน วัด สถาปัตยกรรม และศิลปกรรมต่าง ๆ

๕.๔.๒ เกิดความเสียหายของแหล่งเกษตรกรรม ได้แก่ แหล่งกสิกรรมไร่นา สัตว์เลี้ยง สัตว์พาหนะ เครื่องจักร อุปกรณ์เครื่องใช้ ตลอดจนแหล่งเก็บเมล็ดพันธุ์พืช เช่น ยุ้งฉาง โกดัง เป็นต้น

๕.๔.๓ เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ ทำให้รายได้ของประเทศลดลง ผลกำไรจากภารกิจต่าง ๆ ถูกกระทบกระเทือน รัฐต้องมีรายจ่ายที่สูงขึ้นจากการบูรณะซ่อมแซม และช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย รวมทั้งส่งผลให้ราคาสินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาสูงขึ้นตามไปด้วย

๕.๔.๔ ความเสียหายทางด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน ขณะเกิดอุทกภัยประชาชนจะขาดน้ำดื่มเพื่อใช้สำหรับการอุปโภคบริโภค ขาดความสะดวกด้านห้องน้ำ ห้องส้วม ทำให้เกิดโรคระบาด เช่น โรคน้ำกัดเท้า โรคผิวหนัง โรค รวมทั้งโรคเครียด เพราะมีความวิตกกังวลสูง และเกิดโรคประสาท เป็นต้น

๕.๔.๕ ความเสียหายที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติ ฝนตกที่หนัก น้ำที่ท่วมท้นขึ้นมาบนแผ่นดินและกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยวทำให้เกิดแผ่นดินถล่ม (landslides) ผิวน้ำดินที่อุดมสมบูรณ์จะถูกน้ำพัดพาไปลงสู่ที่ต่ำ ทำให้ดินขาดปุ๋ยธรรมชาติ และแหล่งน้ำเกิดการตื้นเขิน ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเดินเรือ

๕.๕ การป้องกัน ควบคุม และลดอันตรายจากอุทกภัย

ทางตรง

๑) การอนุรักษ์ป่าบริเวณต้นน้ำลำธาร เพราะเหตุใดบริเวณต้นน้ำลำธารเมื่อไม่มีป่า หรือหากป่าถูกทำลาย ไม้ถูกตัด โค่น จึงก่อให้เกิดอุทกภัยในที่เชิงเขาและที่ราบลุ่ม เนื่องจากต้นน้ำลำธาร เป็นเทือกเขาสูง เมื่อฝนตกลงมาต้นไม้อาจปะทะฝนและน้ำป่าให้น้ำไหลช้าลงน้ำฝนจะซึมลงไปตามราก ของต้นไม้ที่หนาแน่นไปสู่ชั้นของน้ำใต้ดินส่วนหนึ่ง ทำให้มีน้ำไหลที่ผิวดินอย่างช้า ๆ ระบายลงสู่ที่ราบลุ่มและ สู่ทะเลอย่างช้า ๆ จึงไม่ทำให้เกิดอุทกภัย แต่ถ้าต้นน้ำลำธารที่สูงขาดต้นไม้หรือป่าปกคลุมแล้ว เมื่อฝนตก น้ำจะไหลรุนแรงกัดเซาะผิวดินที่อุดมสมบูรณ์ลงมาด้วย น้ำที่ไหลแรงรวดเร็วเนื่องจากความลาดชัน จะทำให้เกิด อุทกภัยที่เชิงเขาและที่ราบลุ่มได้ง่าย ซึ่งการควบคุมป่าไม่ให้ถูกทำลาย การปลูกป่าใหม่ การปลูกสร้างสวนป่า การใช้วิธีการเกษตรบนที่สูงที่ถูกต้อง สามารถทำได้หลายทาง อาทิ การทำการเกษตรแบบขั้นบันได (terracing) การทำเกษตรแบบเส้นขอบเนิน (contour cultivation) หรือการขุดร่องเปลี่ยนทางระบายน้ำ เพื่อปลูกพืช (diversion channel) ฯลฯ รวมทั้งการจัดทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และ คัดเลือกพันธุ์พืช เช่น มีการทดลอง ปลูกหญ้าแฝกชะลอการไหลของน้ำบนที่สูง ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๒) การสร้างเขื่อน (Dams) คือ สิ่งก่อสร้างที่กั้นแม่น้ำ เป็นเครื่องมือควบคุมการไหลของน้ำ จากที่สูงมายังที่ต่ำ ให้น้ำไหลช้าลงจะได้ไม่เกิดอุทกภัยในที่ต่ำ รวมทั้งสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน เช่น ฝาย ทำนบกั้นดิน เขื่อนโดยทั่วไปมี ๒ ประเภท คือ เขื่อนชลประทาน และเขื่อนอเนกประสงค์ เขื่อนชลประทานมีหน้าที่เก็บกักน้ำ ชะลอการไหลของน้ำ ระบายน้ำไปใช้ในการเกษตร และยังคงใช้ในการ คมนาคมได้ เช่น เขื่อนเจ้าพระยา ที่กั้นแม่น้ำเจ้าพระยาที่อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ส่วนเขื่อน อเนกประสงค์เป็นเขื่อนที่ผลิตไฟฟ้าและป้องกันอุทกภัยเป็นหลัก และมีประโยชน์ในด้านอื่นด้วย เช่น ใช้ในการเก็บกักน้ำ ระบายน้ำในทางเกษตร ใช้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ แหล่งท่องเที่ยว และการคมนาคม เป็นต้น

๓) การสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้นในเขตใกล้แม่น้ำ (detention storage) เมื่อน้ำในแม่น้ำไหล อย่างรุนแรงอาจทำให้เกิดอุทกภัยขึ้นได้ การผันทางน้ำจากแม่น้ำให้ไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำและค่อย ๆ ระบายออก เป็นระยะ ๆ จะทำให้สองข้างฝั่งไม่เกิดน้ำท่วม เช่นเดียวกับแม่น้ำแยงซีเกียง ในประเทศจีนที่สองข้างฝั่งแม่น้ำ มีทะเลสาบมากมาย ซึ่งสามารถบรรเทาไม่ให้เกิดอุทกภัยได้ดีกว่าลุ่มแม่น้ำฮวงโห ที่ขาดทะเลสาบสองข้างฝั่ง ทั้งยังมีดินเหลือง ในเขตทะเลทรายโกบีถูกลมพัดมาทับถม จึงทำให้เกิดอุทกภัยและมีผู้คนเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก

๔) การผันทางน้ำให้ไหลจากทางน้ำใหญ่ไปเข้าร่องน้ำทางน้ำแยกหรือคลองส่งน้ำ เพื่อแบ่งน้ำ จากทางน้ำใหญ่ หรือผันน้ำจากทางน้ำใหญ่ เพื่อป้องกันไม่ให้เมืองใหญ่เกิดน้ำท่วม ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม โดยการผันน้ำให้ไปเข้าท่วมทุ่งนาเพื่อพักน้ำชั่วคราว เปรียบเสมือนทุ่งนาเป็นอ่างเก็บน้ำชั่วคราว

๕) สร้างคันดินหรือทำนบกั้นน้ำ (levee) หรือ dikes หรือกำแพงกั้นน้ำ (flood wall) เป็นคันดิน ที่สูงกว่าระดับน้ำ เป็นแนวขนานไปตามความยาวของแม่น้ำ ควรมีช่องระบายน้ำเป็นตอน ๆ โดยการก่อสร้าง นั้นอาจทำได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ด้วย

๖) โดยการขยายทางน้ำที่ไหลอยู่ให้กว้างออก (channel improvement) การปรับปรุงทางน้ำไหลให้กว้างออกทำให้น้ำปริมาณมากไหลได้สะดวก น้ำจะไม่เอ่อล้นตลิ่ง ซึ่งการปรับปรุงร่องน้ำสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเคลื่อนย้ายวัตถุที่มาปิดกั้นทางน้ำไหล ได้แก่ เศษไม้ กอสวะ หรือกอผักตบชวา ที่ไหลมาตามน้ำ การก่อสร้างสะพานให้สูงขึ้นเพื่อให้ น้ำไหลสะดวกในฤดูน้ำหลาก การก่อสร้างสะพานให้มีเสาน้อยที่สุดเพื่อไม่ให้กีดขวางการไหลของน้ำ การทำท่อลอดใต้ถนนเป็นช่วง ๆ ตลอดจนไม่อนุญาตให้มีการก่อสร้างบ้านเรือนรुक้าคูคลองอย่างเด็ดขาด ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะช่วยให้การไหลของน้ำเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น

๗) การขุดลอก คูคลอง ร่องน้ำ เพื่อเพิ่มความจุของน้ำในฤดูน้ำหลาก นับว่าควรเตรียมการไว้แต่เนิ่น ๆ เช่น การทำงานของ กทม. ที่ผ่านมามีการเตรียมลอกท่อน้ำทิ้งสาธารณะก่อนฤดูฝนจะมาถึงเพื่อแก้ไขปัญหา น้ำท่วม กทม. เพราะเมื่อฝนฟ้าคะนองและฝนดีเปรสชันหมดไป ตามเรือกสวนไร่นาก็ควรมีการขุดลอกร่องสวน เพื่อเตรียมการก่อนถึงฤดูฝนทุกปี รวมทั้งการไม่ถมคุ้บระบายน้ำเพื่อย้ายถนน ก็เป็นการเตรียมการป้องกันบรรเทาอุทกภัยในเขตเมืองได้เช่นกัน

๘) การตัดทางลัดบริเวณส่วนโค้งของแม่น้ำ ส่วนโค้งของแม่น้ำ (meander) บางสายที่ไม่ใช่แหล่งชุมชน อาจมีการตัดทางลัดบริเวณค้งน้ำเพื่อให้ น้ำไหลเร็วขึ้น ทั้งนี้ต้องมีการวางแผนล่วงหน้าถึงผลกระทบที่ตามมาด้วยดังกล่าวไว้แล้วข้างต้น ที่จริงวิธีนี้เป็นวิธีการเลียนแบบธรรมชาติวิธีหนึ่ง ที่แม่น้ำตอนปลายจะมีการคดโค้งเพราะมีการกัดเซาะและทับถมจนเกิดส่วนโค้ง เป็นการตัดตรงของแม่น้ำเนื่องจากความต้านทานของดินส่วนคอดหมดไป ส่วนโค้งเดิมน้ำตื้นเขินมีการตกตะกอนจนกลายเป็นทะเลสาบรูปแอกวหรือ oxbow lake หรือที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยเรียกว่า กุด เช่น กุดบาก กุดข้าวปุ้น เป็นต้น แต่การลัดส่วนโค้งนั้นอาจจะทำได้เมื่อส่วนโค้งนั้นอยู่ใกล้ทะเลที่ไม่ค่อยมีผู้อยู่อาศัย เพราะความแรงของน้ำอาจก่อให้เกิดอุทกภัยตอนปลายน้ำได้ และในเวลาเดียวกันส่วนโค้งของลำน้ำก็เปรียบเสมือนอ่างเก็บน้ำตามธรรมชาติที่มีอยู่แล้วจะช่วยกักเก็บและชะลอการไหลของน้ำตอนบนให้ช้าลงได้ เช่น กุดในภาคอีสานหลายแห่งที่ตื้นเขิน เราสามารถพัฒนา กุด ทำการขุดลอกให้สามารถไว้เก็บกักน้ำในฤดูแล้ง และแบ่งน้ำจากลำน้ำสายใหญ่มาเพื่อชะลอการไหล บรรเทาอุทกภัยในฤดูน้ำหลากได้เป็นอย่างดี เพราะดินในกุดเดิมเหมาะที่จะเก็บกักน้ำได้ดีอยู่แล้ว อนึ่ง เราอาจจะใช้ทั้ง กุด และการขุดคลองลัด ได้ทั้ง ๒ กรณี ถ้ามีการสร้างประตูน้ำปิดเปิดระหว่างคลองลัดกับกุดไว้ แล้วแต่ความต้องการและสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่

๙) การอพยพออกจากเขตน้ำท่วม การอพยพออกจากเขตน้ำท่วมไปอยู่ในที่สูงกว่าไปชั่วคราวหรือถาวร นับว่าเป็นการแก้ปัญหาได้แน่นอน แต่ใช้ว่าจะทำกันได้ง่ายเพราะราคาที่ดินที่สูงขึ้นอัตราประชากรมีจำนวนเพิ่มขึ้น ความต้องการที่ดินจึงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การย้ายไปชั่วคราวอาจจะทำได้ง่ายกว่า จึงควรฟังการเตือนภัยจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และลดผลกระทบจากการเกิดอุทกภัยและภัยพิบัติอื่น ๆ ด้วย

ทางอ้อม

๑) การให้การศึกษาแก่ประชาชน ทั้งในระบบโรงเรียนทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และให้ความรู้แก่ประชาชนทางสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นระยะ ๆ โดยเฉพาะกรณีที่มีการแจ้งเตือนภัยของทางราชการ ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบและความเสียหายจากอุทกภัยและภัยอื่น ๆ ได้

๒) การใช้กฎหมายควบคุม โดยทางราชการต้องมีมาตรการอย่างรัดกุมและจริงจังในกรณีการปลูกอาคารโรงงาน และบ้านเรือนรुकล้าที่สาธารณะ คูคลอง แม่น้ำ ตลอดจนการทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูล และถ่ายเทของเสียจากโรงงาน อุตสาหกรรมจากบ้านเรือนลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ เป็นต้น

๓) การปลูกฝังจิตสำนึกและความความตระหนักให้เกิดแก่ประชาชนในด้านการต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่า เร่งช่วยกันปลูกป่าปลูกต้นไม้ ลดการใช้เนื้อไม้ ใช้สิ่งอื่นแทนไม้ เพราะถ้าไม่มีป่าที่อุดมสมบูรณ์อยู่บริเวณต้นน้ำลำธารแล้ว ถึงจะสร้างเขื่อนใหญ่แค่ไหนก็ไม่อาจปะทะน้ำยามฤดูน้ำหลากได้ อาจเกิดการรั่วไหล พังทลาย ซึ่งในอดีตก็เคยเกิดกรณีเขื่อนรั่วในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยมาแล้ว

๕.๖ การเตรียมรับสถานการณ์อุทกภัย

การเตรียมรับสถานการณ์อุทกภัย ควรมีการประสานงานระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อได้รับคำเตือนภัยว่าจะมีอุทกภัยเกิดขึ้น โดยประชาชนที่มีบ้านเรือนหรือทำการเพาะปลูกอยู่ในพื้นที่ราบลุ่ม ริมแม่น้ำ ริมคลอง หรือตามชายทะเลควรปฏิบัติ ดังนี้

๕.๖.๑ รีบอพยพจากบ้านที่อยู่ริมแม่น้ำและชายทะเลไปอยู่ในที่สูงหรือที่ปลอดภัย

๕.๖.๒ สำหรับอาคารบ้านเรือนและโรงงาน ถ้าสามารถขนย้ายสิ่งของไปอยู่ในที่สูงได้สมควรกระทำ หรืออาจยกพื้นให้สูงเพื่อหนีน้ำ หรือทำคันดินหรือกำแพงกั้นน้ำรอบบริเวณ (ring dikes)

๕.๖.๓ พาหนะรถยนต์ ล้อเลื่อน หรือเครื่องใช้หนักและจมน้ำได้ต้องยกให้สูง พื้นน้ำ หรือใช้ถังน้ำมัน ๒๐๐ ลิตร ผูกติดกัน ใช้กระดานปูทำเป็นแพบรรทุรถยนต์ได้

๕.๖.๔ สัตว์เลี้ยงและปศุสัตว์ควรนำไปผูกไว้ในที่สูง

๕.๖.๕ เตรียมกระสอบใส่ดินหรือทรายไว้เพื่อเสริมคันดินกั้นน้ำให้สูงขึ้นหรือไว้อุดร่องน้ำ

๕.๖.๖ เตรียมอาหาร แพ ไม้ใช้เป็นพาหนะเมื่อน้ำท่วมเป็นเวลานาน เพื่อช่วยอพยพและช่วยชีวิตได้เมื่อเกิดอุทกภัยร้ายแรง

๕.๖.๗ เตรียมเครื่องมือช่างไม้ ไม้กระดาน และเชือกไว้บ้าง สำหรับต่อแพ เพื่อช่วยชีวิตในยามคับขัน เมื่อน้ำท่วมมากขึ้นจะได้ใช้เครื่องมือช่วยเปิดหลังคา รื้อฝา หรือฝาไม้ เพื่อใช้ไม้พยุงตัวในน้ำ

๕.๖.๘ เตรียมอาหารกระป๋องอาหารแห้งและน้ำดื่มไว้สำรองเมื่อน้ำท่วมเป็นเวลานาน

๕.๖.๙ เตรียมน้ำสะอาดไว้ดื่มและใช้อุปโภค เมื่อน้ำท่วม น้ำสะอาดจะขาดแคลนระบบประปาอาจชะงัก หากใช้น้ำบ่อย่อมไม่สะอาดพอ หากจำเป็นควรต้มให้เดือดเสียก่อน

๕.๖.๑๐ เตรียมเครื่องเวชภัณฑ์ไว้บ้างพอสมควร เช่น ยาแก้พิษสัตว์กัดต่อย อาทิ แมงป่อง ตะขาบ งู เป็นต้น เพราะสัตว์มีพิษจะหนีน้ำท่วมขึ้นมาอยู่บนบ้านและหลังคา

๕.๖.๑๑ เตรียมเชือกในลอนขนาดใหญ่ และยางไม่น้อยกว่า ๑๐ เมตร ไว้บ้างเพื่อใช้ยึดเหนี่ยวป้องกันไม่ให้ไหลลอยตามน้ำ แต่ถ้ามีแพหรือเรือที่ใช้เชือกผูกติดไว้กับต้นไม้ใหญ่จะอาศัยเกาะอยู่ที่แพได้

การป้องกันอุทกภัยเบื้องต้น สามารถกล่าวโดยย่อพอสังเขป ได้ดังนี้

- ๑) ติดตามสภาวะอากาศ พังคำเตือนจากกรมอุตุนิยมวิทยา
- ๒) สอบถาม แจ้งสภาวะอากาศร้าย โทรสายด่วน ๑๑๘๒ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง
- ๓) ฝึกซ้อมการป้องกันภัยพิบัติ เตรียมพร้อมรับมือ และวางแผนอพยพหากจำเป็น
- ๔) เตรียมน้ำดื่ม เครื่องอุปโภค บริโภค ไฟฉาย แบตเตอรี่ วิตุกระเป๋าคาดติดตามข่าวสาร
- ๕) ซ่อมแซมอาคารให้แข็งแรง เตรียมป้องกันภัยให้สัตว์เลี้ยงและพืชผลการเกษตร
- ๖) เตรียมพร้อมเสมอเมื่อได้รับแจ้งเตือนภัยให้อพยพไปที่สูง เมื่ออยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย และกรณีฝนตกหนักต่อเนื่อง
- ๗) ขณะเกิดอุทกภัยไม่ควรลงเล่นน้ำ ไม่ขับรถผ่านน้ำหลากแม้อยู่บนถนน หากอยู่ใกล้แหล่งน้ำควรเตรียมเรือไว้สำหรับการคมนาคมด้วย
- ๘) หากอยู่ในพื้นที่น้ำท่วมขัง ควรระมัดระวังโรคระบาด ระวังเรื่องน้ำ และการบริโภคอาหาร ต้องสุกและสะอาดเสมอ

เมื่อได้รับคำเตือน จากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ควรปฏิบัติตนอย่างไร

ก่อนเกิด ควรปฏิบัติดังนี้

- ๑) เชื้อฟังคำเตือนอย่างเคร่งครัด และติดตามรายงานของทางราชการอย่างต่อเนื่อง
- ๒) เคลื่อนย้ายคน สัตว์เลี้ยง และสิ่งของไปอยู่ในที่สูง ซึ่งเป็นที่พ้นระดับน้ำที่เคยท่วมมาก่อน
- ๓) ทำคันดินหรือกำแพงกันน้ำโดยรอบ
- ๔) เคลื่อนย้ายพาหนะ เช่น รถยนต์หรือล้อเลื่อนไปอยู่ที่สูง หรือทำแพสำหรับที่พักรถยนต์ อาจจะใช้ถังน้ำขนาด ๒๐๐ ลิตร ผูกติดกันแล้วใช้กระดานปูก็ได้
- ๕) เตรียมกระสอบใส่ดินหรือทราย เพื่อเสริมคันดินที่กั้นน้ำให้สูงขึ้น เมื่อระดับน้ำขึ้นสูงท่วมคันดินที่สร้างอยู่
- ๖) ควรเตรียมเรือไม้ เรือยาง หรือแพไม้ไว้ใช้ด้วย เพื่อใช้เป็นพาหนะในขณะน้ำท่วมเป็นเวลานาน เรือเหล่านี้สามารถช่วยชีวิตได้เมื่ออุทกภัยคุกคาม
- ๗) เตรียมเครื่องมือช่างไม้ ไม้กระดาน และเชือกไว้บ้างสำหรับต่อแพ เพื่อช่วยชีวิตในยามคับขัน เมื่อน้ำท่วมมากขึ้นจะได้ใช้เครื่องมือช่างไม้เปิดหลังคาเรือฝาไม้ เพื่อใช้ช่วยพยุงตัวในน้ำได้
- ๘) เตรียมอาหารกระป๋อง หรืออาหารสำรองไว้บ้าง พอที่จะมีอาหารรับประทานเมื่อน้ำท่วมเป็นระยะเวลาหลาย ๆ วัน อาหารย้อมขาดแคลนและไม่มีที่หุงต้ม
- ๙) เตรียมน้ำดื่มเก็บไว้ในขวดภาชนะที่ปิดแน่น ๆ ไว้บ้าง เพราะน้ำที่สะอาดที่ใช้ตามปกติขาดแคลนลง ระบบการส่งน้ำประปาอาจจะหยุดชะงักเป็นเวลานาน
- ๑๐) เตรียมเครื่องเวชภัณฑ์ไว้บ้างพอสมควร เช่น ยาแก้พิษกัดต่อยแมลงป่อง ตะขาบ งู และสัตว์อื่น ๆ เพราะเมื่อเกิดน้ำท่วมพวกสัตว์มีพิษ เหล่านี้จะหนีน้ำขึ้นมายู่บนบ้านและหลังคาเรือน
- ๑๑) เตรียมเชือกมนิลามีความยาวไม่น้อยกว่า ๑๐ เมตร ใช้ปลายหนึ่งผูกมัดกับต้นไม้ เป็นที่ยึดเหนี่ยว ในกรณีที่กระแสน้ำเชี่ยว และคลื่นลูกใหญ่ซัดมากกว่าผู้คนลงทะเล จะช่วยไม่ให้ไหลลอยไปตามกระแสน้ำ

ขณะเกิด ควรตั้งสติให้มั่นคง อย่าตื่นกลัวหรือตกใจ ควรเตรียมพร้อมที่จะเผชิญเหตุการณ์ ด้วยความสุขุม รอบคอบ และควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

- ๑) ตัดสะพานไฟ และปิดแก๊สหุงต้มให้เรียบร้อย
- ๒) จงอยู่ในอาคารที่แข็งแรง และอยู่ในที่สูงพ้นระดับน้ำที่เคยท่วมมาก่อน
- ๓) จงทำให้ร่างกายอบอุ่นอยู่เสมอ
- ๔) ไม่ควรขับขียานพาหนะฝ่าลงไปบนกระแสน้ำหลาก
- ๕) ไม่ควรเล่นน้ำหรือว่ายน้ำเล่นในขณะน้ำท่วม
- ๖) ระวังสัตว์มีพิษที่หนีน้ำท่วมขึ้นมากอยู่บนบ้าน และหลังคาเรือนกัดต่อย เช่น งู แมงป่อง ตะขาบ เป็นต้น
- ๗) ติดตามเหตุการณ์อย่างใกล้ชิด เช่น สังเกตลมฟ้าอากาศ และติดตามคำเตือนเกี่ยวกับ

ลักษณะอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา

- ๘) เตรียมพร้อมอพยพไปในที่ปลอดภัยเมื่อสถานการณ์จวนตัว หรือปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการ
- ๙) เมื่อจวนตัวให้คำนึงถึงความปลอดภัยของชีวิตมากกว่าห่วงทรัพย์สินสมบัติ

หลังเกิด เมื่อระดับน้ำลดลงจนเป็นปกติ การบูรณะซ่อมแซมสิ่งต่าง ๆ จะต้องเริ่มต้นทันทีที่งานบูรณะต่าง ๆ เหล่านี้ จะประกอบด้วย

- ๑) การขนส่งคนอพยพกลับยังภูมิลำเนาเดิม
- ๒) การช่วยเหลือในการรื้อสิ่งปรักหักพัง ซ่อมแซมบ้านเรือนที่หักพัง และถ้าบ้านเรือนที่ถูกทำลายสิ้น ก็ให้ได้รับความช่วยเหลือในการจัดหาที่พักอาศัยและการดำรงชีพชั่วคราวระยะหนึ่ง
- ๓) การกวาดเก็บขนสิ่งปรักหักพังทั่วไป การทำความสะอาดบ้านเรือน ถนนหนทางที่เต็มไปด้วยโคลนตม และสิ่ง ขำรุดเสียหายที่เกลื่อนกลาดอยู่ทั่วไปกลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว
- ๔) ซ่อมแซมบ้านเรือนอาคาร โรงเรียนที่พักอาศัย สะพานที่หักพังชำรุดเสียหาย และที่เสียหายมากจนไม่อาจ ซ่อมแซมได้ ก็ให้รื้อถอนเพราะจะเป็นอันตรายได้
- ๕) จัดซ่อมทำเครื่องสาธารณูปโภค ให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็วที่สุด เช่น การไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ โทรศัพท์
- ๖) ภายหลังน้ำท่วมจะมีซากสัตว์ตาย ปรากฏในที่ต่าง ๆ ซึ่งจะต้องจัดการเก็บฝังโดยเร็ว สัตว์ที่มีชีวิตอยู่ซึ่งอดอาหารเป็นเวลานาน ให้รีบให้อาหารและนำกลับคืนให้เจ้าของ
- ๗) ซ่อมถนน สะพาน และทางรถไฟที่ขาดตอนชำรุดเสียหายให้กลับสู่สภาพเดิม เพื่อใช้ในการคมนาคมได้โดยเร็ว ที่สุด
- ๘) สร้างอาคารชั่วคราวสำหรับผู้ที่พักอาศัย เนื่องจากถูกอุทกภัยทำลายให้อยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว
- ๙) การสงเคราะห์ผู้ประสบอุทกภัย มีการแจกเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และอาหารแก่ผู้ประสบภัย ความอดอยาก ความ ขาดแคลนจะมีอยู่ระยะหนึ่ง ซึ่งควรจะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยบรรเทาทุกข์หรือมูลนิธิ
- ๑๐) ภายหลังอุทกภัย เนื่องจากสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก จะทำให้เกิดเจ็บไข้ และโรคระบาดได้ และควรไปพบแพทย์หากมีอาการปกติ

๕.๗ การบริหารจัดการอุทกภัย (สามารถอ้างอิงข้อมูลได้จากศูนย์วิจัยภัยธรรมชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต, www.thaidisaster.com)

การบริหารจัดการอุทกภัยในอดีต มักให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาน้ำเฉพาะจุดหรือเฉพาะด้าน โดยขาดความระมัดระวังในเรื่องผลกระทบต่อชุมชนเหนือน้ำและท้ายน้ำ การพัฒนาพื้นที่น้ำท่วมเป็นพื้นที่เศรษฐกิจ ชุมชนเมืองโดยขาดความระมัดระวังและมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาน้ำเฉพาะด้าน คือด้านเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ในพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยเฉพาะลุ่มน้ำขนาดเล็กจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อปริมาณของน้ำท่วมสูงสุด และเวลาในการเดินทางของยอดน้ำนั้น กล่าวคือ น้ำจะมากมากขึ้นและเร็วขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจากพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นพื้นที่กั้นน้ำ (น้ำซึมไม่ได้) ทำให้เพิ่มปริมาณน้ำผิวดิน ในขณะเดียวกัน ต้องมีการออกแบบระบบระบายน้ำชุมชนเมืองโดยพยายามให้น้ำส่วนเกินไหลออกจากพื้นที่ให้เร็วที่สุดผ่านระบบท่อระบายน้ำ หรือรางระบายน้ำ จึงทำให้เพิ่มยอดน้ำและลดเวลาการไหลของน้ำ ส่งผลกระทบให้พื้นที่ที่พัฒนาใหม่ มีความเสี่ยงต่ออุทกภัยมากขึ้น

สำหรับประเทศไทยรูปแบบขององค์กรในการบริหารจัดการน้ำยังไม่มี ความชัดเจน กล่าวคือ มีหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับอุทกภัยอยู่กระจัดกระจายตามกรม กอง ภายใต้กระทรวง ต่าง ๆ แต่ขาดหน่วยงานนำในการประสานภารกิจตามวงจรของการจัดการภัยพิบัติ (การเตรียมพร้อม รับภัย การป้องกัน และลดผลกระทบ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน และการจัดการหลังการเกิดภัย) ความซ้ำซ้อนของหน่วยงาน ความมีเอกภาพในการสั่งการ การประสานระหว่างหน่วยในแนวนอน การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ยังคงเป็นประเด็นปัญหาหลักที่ต้องแก้ไข แม้ว่าจะมีการตรากฎหมายการปฏิรูประบบราชการออกมาใช้ เช่น ระบบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ อัตรากำลังและกฎกระทรวงซึ่งมีแนวคิดเพื่อกำหนดกลุ่มภารกิจ และองค์กรราชการในการรับผิดชอบให้ชัดเจน โดยในส่วนขององค์กรด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติมีการจัดตั้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมทรัพยากรน้ำ เป็นต้น อุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ยังไม่ได้มีการแก้ไข จะเห็นได้จากเหตุการณ์อุทกภัยในหลายพื้นที่ไม่กี่ปีที่ผ่านมา หลายหน่วยงานมุ่งเน้นการดำเนินการในการตั้งรับ กล่าวคือ เน้นไปที่การช่วยเหลือฟื้นฟูมากกว่าการป้องกันและลดผลกระทบ เราอาจรับมือได้กับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นประจำได้แต่เมื่อมีภัยพิบัติครั้งรุนแรง การเตรียมพร้อมและระบบที่มีอยู่ก็มิอาจรับมือได้เช่นกัน

การบริหารจัดการอุทกภัยในอนาคต จากเหตุการณ์อุทกภัยในอดีตที่ผ่านมา ในข้อเท็จจริงมนุษย์ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงจากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้ในขณะเดียวกันภัยธรรมชาติจะเปลี่ยนเป็นภัยพิบัติทันทีและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้วยเช่นกัน นั่นหมายความว่า บริเวณพื้นที่ใดที่มีสังคมหรือชุมชนอยู่ย่อมต้องได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติอย่างแน่นอน ดังนั้น สังคมหรือชุมชนจึงเป็นปัจจัยกำหนดที่สำคัญของความรุนแรงของภัย การบริหารจัดการอุทกภัยในอนาคตจึงต้องมุ่งให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการอุทกภัยเชิงองค์รวม เริ่มต้นที่การมองทั้งลุ่มน้ำ จากต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑) การจัดการวัฏจักรน้ำทั้งระบบ หมายถึง การบริหารจัดการที่ครอบคลุมกระบวนการต่าง ๆ ของอุทกภัยจากต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เนื่องจากน้ำเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและไม่มั่นคง การบริหารจัดการอุทกภัยและภัยแล้งจึงต้องสอดคล้องประสานกันโดยการนำปริมาณน้ำท่วมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในพื้นที่แหล่งจัดการจัดการอุทกภัยไม่ควรจำกัดเฉพาะอุทกภัยที่เป็นไปตามมาตรการ การออกแบบสาธารณูปโภค หรือระบบป้องกันต่าง ๆ ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์อุทกภัยที่รุนแรงจะต้องสามารถบริหารจัดการได้โดยการกระจายความเสี่ยง (ปริมาณน้ำท่วม) ไปยังพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อป้องกันพื้นที่สำคัญหรือพื้นที่ที่วิกฤตได้อย่างปลอดภัย ซึ่งต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่หลากหลายมากขึ้นทั้งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ (Economic of scales)

๒) การจัดการแบบองค์รวมของดินและน้ำ การวางแผนการใช้ที่ดิน และการบริหารจัดการน้ำ ควรเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาาร่วมกันและสอดคล้องประสานกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้พื้นที่ทำกินย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งปริมาณและคุณภาพน้ำ ความเชื่อมโยงระหว่างปริมาณน้ำ คุณภาพน้ำ การกักเซาะและการตกตะกอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจัดการแบบองค์รวมลุ่มน้ำ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินบริเวณเหนือน้ำ โดยการขยายตัวของเมืองย่อมส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมน้ำท่วมตลอดลำน้ำ ดังนั้น จึงควรมีมุมมองที่กว้างในเรื่องของการพัฒนาลุ่มน้ำแทนการมุ่งเน้นแก้ปัญหาเฉพาะจุดในลุ่มน้ำ

๓) การผสมผสานมาตรการต่าง ๆ กลยุทธ์และทางเลือกในการป้องกันและลดผลกระทบอุทกภัยที่ใช้กันในหลายประเทศมีความแตกต่างกันไปในแต่ละลุ่มน้ำขึ้นอยู่กับ ๓ ปัจจัยที่สำคัญ คือ สภาพอากาศ คุณลักษณะลุ่มน้ำและเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคม

๔) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งประกอบไปด้วยผู้ใช้ ผู้วางแผน และผู้กำหนดนโยบายทุกระดับต้องเปิดเผย โปร่งใส และกระจายไปยังทุกภาคส่วนในลุ่มน้ำ การผสมผสานเทคนิคของการจัดการอย่างเหมาะสมระหว่าง Top down และ Bottom up เป็นสิ่งจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในลุ่มน้ำทุกระดับชุมชน ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับชาติจะต้องร่วมในกระบวนการตัดสินใจในระดับสูงสุด เช่น การดำเนินการโดยคณะกรรมการลุ่มน้ำ เป็นต้น

๕) การวิเคราะห์ความเสี่ยงและความอ่อนแอ การวิเคราะห์ความเสี่ยงและความอ่อนแอต่อภัยพิบัติมีความสำคัญและจำเป็นต่อประเทศกำลังพัฒนาที่มักจะได้รับผลกระทบที่รุนแรงจากภัยพิบัติ แม้ว่าการเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันจะมีความสำคัญ แต่การอยู่ร่วมกับภัยธรรมชาติเป็นเรื่องที่สำคัญกว่า โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสถานะภูมิอากาศที่ทำให้สถานการณ์ของภัยพิบัติมีความไม่แน่นอนและรุนแรงมากขึ้น การใช้มาตรการทางเทคนิค เช่น กรณีการสร้างเขื่อน ผนังกันน้ำ เป็นต้น อาจไม่เพียงพอและมั่นคงในระยะยาวต่อชุมชน ดังนั้น การเปลี่ยนแนวคิดจากการต่อสู้หรือป้องกันภัยพิบัติด้วยวิธีทางเทคนิคโดยเอาปริมาณเป็นที่ตั้งไปเป็นการวิเคราะห์ประเมินความอ่อนแอของชุมชนที่ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงเป็นทางออกที่เหมาะสมที่สุดในอนาคต

ภาคผนวก

การติดต่อประสานงานการป้องกันและบรรเทาภัยจากภัยแล้ง				
หน่วยงาน	เจ้าหน้าที่	โทรศัพท์	โทรสาร	การสนับสนุน
กรมการปกครอง	ผอ.สำนักบริหาร ปกครองท้องที่	๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖-๑๔ ต่อ ๑๑๐ ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๑	๐-๒๖๒๙-๘๓๐๐	- พัฒนาและจัดหา แหล่งเก็บน้ำและ อุปกรณ์กักเก็บน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ	อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ	๐-๒๒๗๑-๖๐๐๐ ๐-๒๒๗๑-๖๑๑๖	๐-๒๒๗๑-๖๑๑๘	- ข้อมูล - ประสานงาน
กรมชลประทาน -สำนักอุทกวิทยา และบริหารน้ำ	ผอ.สำนักอุทกวิทยา และบริหารน้ำ	๐-๒๖๖๙-๕๐๒๕ ๐-๒๒๔๑-๐๒๕๓ ๐-๒๒๔๑-๕๖๖๗ ๐-๒๒๔๑-๓๓๔๘	๐-๒๒๔๑-๓๓๔๘ ๐-๒๒๔๑-๒๒๕๓ ๐-๒๒๔๑-๕๖๖๗	- ควบคุมการระบาย น้ำในอ่างเก็บน้ำ - รถยนต์บรรทุกน้ำ - รถนาถ เรือนาถ - เครื่องสูบน้ำ
กรมประชาสัมพันธ์	อธิบดีกรม ประชาสัมพันธ์	๐-๒๖๑๘-๒๓๗๑ ๐-๒๖๑๘-๒๓๒๓ ต่อ ๓๙๙๙	๐-๒๖๑๘-๒๓๔๖	- รายงานข่าวสาร
การประปานคร หลวง	ผู้ว่าการประปานคร หลวง	๐-๒๕๐๔-๐๑๒๓ ๐-๒๕๐๓-๙๔๙๐	๐-๒๕๐๓-๙๔๗๗	- แหล่งน้ำอุปโภค บริโภค - เครื่องสูบน้ำ
การประปา ส่วนภูมิภาค	ผู้ว่าการประปา ส่วนภูมิภาค	๐-๒๕๕๑-๘๕๒๐ ๐-๒๕๕๑-๘๕๒๓-๕	๐-๒๕๒๑-๓๗๔๙ ๐-๒๕๒๑-๐๔๔๒	- แหล่งน้ำอุปโภค บริโภค - เครื่องสูบน้ำ - รถยนต์บรรทุกน้ำ
กองบัญชาการ ทหารสูงสุด -หน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา	ผอ.หน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา	๐-๒๑๕๒-๐๙๙๓ ๐-๒๕๐๒-๓๘๓๐-๑ ๐-๒๕๐๒-๓๘๘๘ ๐-๒๕๐๒-๓๙๕๓	๐-๒๕๐๒-๓๙๖๓	- กำลังพล - ยานพาหนะ - เครื่องจักรกล
ศูนย์บรรเทา สาธารณภัย กระทรวงกลาโหม		๐-๒๒๒๒-๖๒๐๙ ๐-๒๒๒๒-๓๖๙๕	๐-๒๒๒๒-๓๖๐๕	- กำลังพล - ยานพาหนะ - เครื่องจักรกล
กองทัพบก -ศปก.ทบ./ศบก. ทบ.		๐-๒๒๘๐-๒๕๒๓ ๐-๒๒๘๐-๒๕๓๒-๓ ๐-๒๒๘๐-๒๕๐๘	๐-๒๒๘๐-๒๕๓๓	- กำลังพล - ยานพาหนะ - เครื่องจักรกล

การติดต่อประสานงานการป้องกันและบรรเทาภัยจากภัยแล้ง				
หน่วยงาน	เจ้าหน้าที่	โทรศัพท์	โทรสาร	การสนับสนุน
กองทัพอากาศ -ศปก.ทอ./ศบภ.ทอ.		๐-๒๔๗๕-๔๕๒๑ ๐-๒๔๖๕-๕๓๕๖ ๐-๒๔๖๕-๒๓๒๘	๐-๒๔๖๖-๐๓๓๖ ๐-๒๓๖๑-๓๕๙๖	- กำลังพล - ยานพาหนะ - อากาศยาน - เรือท้องแบน เรือลำเลียง
กองทัพอากาศ -ศปก.ทอ./ศบภ.ทอ.		๐-๒๕๓๔-๑๗๑๐	๐-๒๕๓๔-๑๗๐๘	- กำลังพล - ยานพาหนะ - อากาศยาน - วัสดุอุปกรณ์
สภากาชาดไทย	ผอ.กองบรรเทาทุกข์ และประชานามัย พิทักษ์	๐-๒๒๕๑-๗๘๕๓-๖ ๐-๒๒๕๑-๗๐๘๐	๐-๒๒๕๒-๗๙๗๖	-เครื่องอุปโภคบริโภค - หน่วยแพทย์ เคลื่อนที่ หน่วยปฐม พยาบาล อาสาสมัคร กาชาด - วัสดุอุปกรณ์ทาง การแพทย์
สภาสังคมสงเคราะห์ แห่งประเทศไทยฯ		๐-๒๓๕๕-๗๕๓๓-๓๗	๐-๒๓๕๕-๗๕๔๗	-เครื่องอุปโภคบริโภค
สำนักฝนหลวงและ การบินเกษตร	ผอ.สำนักฝนหลวงและ การบินเกษตร	๐-๒๕๗๙-๓๐๒๒	๐-๒๕๖๑-๓๐๒๘	- การทำฝนเทียม
มูลนิธิชัยพัฒนา		๐-๒๔๔๗-๘๕๘๕-๘	๐-๒๔๔๗-๘๕๗๔	- เครื่องมือเครื่องใช้ - ข้อมูลทางวิชาการ

การติดต่อประสานงานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากอุทกภัย

หน่วยงาน	เจ้าหน้าที่	โทรศัพท์	โทรสาร	การสนับสนุน
กรมอุตุนิยมวิทยา		๐-๒๓๙๙-๔๕๖๖ ๐-๒๓๙๙-๔๕๖๕-๗๔ สายด่วน ๑๑๘๒	๐-๒๓๙๙-๔๕๖๖	- ข่าวพยากรณ์อากาศ - แจ้งเตือนภัย
สำนักตรวจและเฝ้า	ผอ.สำนักตรวจและเฝ้า	๐-๒๓๙๙-๑๔๒๐	๐-๒๓๙๙-๑๔๒๐	- ข่าวพยากรณ์อากาศ - แจ้งเตือนภัย
การไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย	ผอ.ฝ่ายควบคุมระบบ	๐-๒๔๓๖-๒๑๓๔ ๐-๒๔๒๔-๐๑๐๑ ๐-๒๔๒๔-๐๑๑๑	๐-๒๔๓๖-๒๑๖๕ สายด่วน ๑๔๑๖	- ข้อมูลระดับน้ำ - ควบคุมปริมาณ
กรุงเทพมหานคร สำนักการระบายน้ำ ศูนย์รับร้องทุกข์และ	ผอ.สำนักการระบายน้ำ	๐-๒๒๔๖-๐๒๗๕ ๐-๒๒๔๖-๐๓๒๐ ๐-๒๒๔๖-๐๓๐๗ ๐-๒๒๒๑-๔๐๑๓ สายด่วน ๑๕๕๕	๐-๒๒๔๖-๐๒๗๐	- ข้อมูลระดับน้ำ - แก้ไขปัญหาน้ำท่วม - รับแจ้งเหตุ - ประสานงานกับ
กรมชลประทาน -สำนักอุทกวิทยาและ	ผอ.สำนักอุทกวิทยา	๐-๒๖๖๙-๕๐๒๕ ๐-๒๒๔๑-๐๒๕๓ ๐-๒๒๔๑-๕๖๖๗ ๐-๒๒๔๑-๓๓๔๘	๐-๒๒๔๑-๓๓๔๘ ๐-๒๒๔๑-๒๒๕๓ ๐-๒๒๔๑-๕๖๖๗	- ข้อมูลระดับน้ำ - ข้อมูลการระบาย
กระทรวงคมนาคม -ศูนย์ปลอดภัยคมนาคม	ผอ.ศูนย์ปลอดภัย	๐-๒๒๘๐-๘๒๘๕ ๐-๒๒๘๐-๘๐๐๐ สายด่วน ๑๓๕๖	๐-๒๒๘๐-๘๔๐๐	- การติดต่อสื่อสาร - เครื่องมือสื่อสาร
กรมทางหลวง	อธิบดีกรมทางหลวง	๐-๒๓๔๕-๖๖๖๙-๗๖ ๐-๒๒๔๕-๕๒๐๓ ๐-๒๒๔๕-๕๒๕๗	๐-๒๒๔๕-๕๒๐๕ ๐-๒๒๔๕-๕๔๒๓ ๐-๒๒๔๕-๕๔๐๓	- เครื่องจักรกล - ข้อมูลเส้นทาง
จส.๑๐๐		๐-๒๗๑๑-๙๑๖๐	สายด่วน ๑๑๓๗	- รายงานข่าว
ร่วมด้วยช่วยกัน		๐-๒๗๓๐-๒๔๐๐	สายด่วน ๑๖๗๗	- รายงานข่าว
กรมทรัพยากรน้ำ	อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ	๐-๒๒๗๑-๖๐๐๐ ๐-๒๒๗๑-๖๑๑๖	๐-๒๒๗๑-๖๑๑๘	- ข้อมูล - ประสานงาน

รายละเอียดโครงการหลัก

โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและภัยแล้ง

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖

งบประมาณ ๒,๐๘๔,๓๔๔.๕๑ บาท

โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและภัยแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร นโยบาย และการดำเนินงานของภาครัฐให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๓ ประชาสัมพันธ์สนับสนุนการแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤต

๑. โครงการหลัก โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและภัยแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์	๒. หน่วยงานรับผิดชอบ (สำนัก/กอง) หน่วยงานหลัก สนผ. หน่วยงานร่วม สวท. และ สวศ. ทั่วประเทศ ๘๔ สถานี, สวท. F.M.TV. ๙๘.๕๐ MHz ๑ สถานี, สทท. ทั่วประเทศ ๑๓ สถานี, สปข.๑ - ๘
๓. หลักการและเหตุผล ภัยพิบัติทางธรรมชาติ มีส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นจากสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวน มีผลกระทบต่อประเทศต่างๆ ซึ่งประเทศไทย ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ต้องเผชิญกับปัญหาสาธารณภัยเกือบทุกปี โดยรัฐบาลถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือโดยบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน “ปัญหามลพิษและภัยแล้ง” เป็นอีกสาธารณภัยหนึ่งที่มีเกิดขึ้นในทุกปี โดยขณะนี้มีจังหวัดที่ประสบภัยแล้งรุนแรงและประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ฝนทิ้งช่วง/ภัยแล้ง) ๒๕ จังหวัด (กาฬสินธุ์ สกลนคร อุตรดิตถ์ บึงกาฬ มุกดาหาร หนองคาย หนองบัวลำภู มหาสารคาม ยโสธร อำนาจเจริญ นครพนม ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ ศรีสะเกษ ขอนแก่น บุรีรัมย์ นครราชสีมา สุโขทัย พิษณุโลก อุบลราชธานี นครสวรรค์ สุรินทร์ เชียงใหม่ แพร่ และอุตรดิตถ์) และจังหวัดที่ประสบอุทกภัย ๓ จังหวัด (นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และนราธิวาส) ซึ่งอยู่ระหว่างการฟื้นฟูความเสียหาย ข้อมูลจากกรม ปก. ณ วันที่ ๑๐ ม.ค. ๕๖ กรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะหน่วยงานหลักด้านการประชาสัมพันธ์และสื่อสารมวลชนของรัฐพิจารณาเห็นว่า การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้อง และสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและภัยแล้ง เป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้ประชาชนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและภัยแล้งที่เกิดขึ้น รวมทั้งเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ จึงได้จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ป้องกันปัญหามลพิษและภัยแล้ง ปี ๒๕๕๖ ภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : พัฒนาการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารนโยบายและการดำเนินงานของภาครัฐให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ กลยุทธ์ที่ ๒.๓ ประชาสัมพันธ์สนับสนุนการแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤต โดยดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึก และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต รวมทั้งวิธีการเตรียมการรับมือป้องกันปัญหามลพิษและภัยแล้งที่กำลังส่งผลกระทบเป็นวงกว้างให้กับประเทศไทย	๔. วัตถุประสงค์ ๔.๑ เพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและภัยแล้ง ของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลอย่างถูกต้อง ๔.๒ เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันปัญหามลพิษและภัยแล้ง

๕. เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ (สำหรับโครงการประชาสัมพันธ์) ๕.๑ สถานการณ์อุทกภัยและภัยแล้ง เช่น การประกาศเขตพื้นที่ภัยพิบัติ ข้อมูลความเสียหาย สาเหตุ ฤดูกาลของการเกิดอุทกภัยและภัยแล้ง ๕.๒ ปัญหา อันตรายและความเสียหายและผลกระทบจากอุทกภัยและภัยแล้ง ๕.๓ มาตรการป้องกันสภาวะโลกร้อน สาเหตุ และแนวทางป้องกัน ๕.๔ การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งของรัฐบาล หน่วยงานรับผิดชอบ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์ของประชาชน ๕.๕ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่ เช่น การระดมสรรพกำลัง เจ้าหน้าที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และทรัพยากรอื่น ๆ ๕.๖ สื่อ กปส. เป็นช่องทางในการแจ้งข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เพื่อขอความช่วยเหลือของผู้ประสบภัยไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แหล่งข้อมูล ๑) มติ ครม. ๙) กรมประชาสัมพันธ์ ๒) กระทรวงมหาดไทย ๓) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๔) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕) กรมชลประทาน ๖) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๗) กรมอุตุนิยมวิทยา ๘) ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ	๖. ผลผลิตระดับกรม : ๖.๑ ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่สู่สาธารณะในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ ☐ กิจกรรมหลัก ๑ พัฒนาการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและนโยบายของรัฐในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๖.๒ ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่สู่สาธารณะ ☐ กิจกรรมหลัก ๑ พัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติและกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ☐ กิจกรรมหลัก ๒ ขยายบทบาททางวิชาการด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารมวลชน ☒ กิจกรรมหลัก ๓ พัฒนาการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและนโยบายและของรัฐให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ
๗. ระยะเวลาดำเนินการ มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๖ (๓ เดือน)	๘. วงเงินงบประมาณรวม (บาท) ๒,๐๘๔,๓๔๔.๕๑ บาท (สองล้านแปดหมื่นสี่พันสามร้อยสี่สิบสี่บาทห้าสิบบเอ็ดสตางค์)

[illegible]

[illegible]

๑๐. กิจกรรม

[illegible]

๑๐. กิจกรรม															
กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย (ระบุกลุ่ม เป้าหมาย และจำนวน)	ผลผลิต (ระบุชื่อ จำนวน และ หน่วยนับ ผลผลิต)	เป้าหมายผลผลิตและงบประมาณ												
			ต.ค. ๕๕	พ.ย. ๕๕	ธ.ค. ๕๕	ม.ค. ๕๖	ก.พ. ๕๖	มี.ค. ๕๖	เม.ย. ๕๖	พ.ค. ๕๖	มิ.ย. ๕๖	ก.ค. ๕๖	ส.ค. ๕๖	ก.ย. ๕๖	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๕. การประชาสัมพันธ์เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคอ กฏหมายและภัยแล้ง ผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ แห่งประเทศไทย ในพื้นที่	ประชาชนในพื้นที่ ประสบภัย และภัยแล้ง และประชาชนทั่วไป ที่รับชมวิทยุโทรทัศน์ แห่งประเทศไทย ในพื้นที่	- สปอต ๑ สปอต เผยแพร่ ๑๔๔ ครั้ง (๑๒ สถานี x เดือนละ ๔ ครั้ง x ๓ เดือน) - สัมภาษณ์ในรายการ ๓๖ ครั้ง (เดือนละ ๑ ครั้ง/สถานี x ๓ เดือน) - ผลิตและเผยแพร่ข่าว จำนวน ๑๐๘ ข่าว (๑๒ สถานี x ๓ ครั้ง x ๓ เดือน)													สทท. ๑๒ สถานี ทั่วประเทศ (ภูมิภาค)
		<u>งบประมาณ (บาท)</u> ๓๐๐,๐๐๐ บาท													สถานีละ ๒๕,๐๐๐ บาท
๖. การบริหารจัดการเพื่อ สนับสนุนการ ประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาคอ กฏหมายและภัยแล้ง - อปส. และ สนผ. จำนวน ๑๓๔,๓๔๔.๕๑ บาท - สปข.๑-๘ จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท (สปข. ละ ๑๕,๐๐๐ บาท)	ประชาชนในพื้นที่ ประสบภัย และภัยแล้ง และประชาชนทั่วไป	การบริหารติดตามและ สนับสนุนให้กับ หน่วยงานที่มีการ ร้องขอ													อปส. สนผ. สปข.๑-๘
		<u>งบประมาณ (บาท)</u> ๒๕๔,๓๔๔.๕๑ บาท													** รายละเอียด การดำเนินงาน ของ สนผ. และ สปข. ๑-๘ ตามเอกสารแนบ (รายละเอียด การดำเนิน กิจกรรมฯ)

๑๑. ตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการหลัก (ผลลัพธ์) :

- ๑๑.๑ จำนวนข้อมูลข่าวสารจากสื่อในสังกัด กปส. ที่เผยแพร่นโยบาย ข้อมูลข่าวสาร ในการดำเนินงานโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์
- ๑๑.๒ ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ สามารถรับรู้ เข้าใจ และมีส่วนร่วม จากการดำเนินงานโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์

๑๒. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ :

- ๑๒.๑ ประชาชนในพื้นที่ประสบอุทกภัยและภัยแล้ง รวมทั้งประชาชนทั่วไปได้รับทราบข้อมูล ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ของภาครัฐ รัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างถูกต้อง
- ๑๒.๒ สามารถกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง จากการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในสังกัด กปส.

๑๓. ผู้รับผิดชอบโครงการหลัก (ระบุชื่อและหมายเลขโทรศัพท์)

- ชื่อผู้รับผิดชอบหลักผอ.สนผ..... โทรศัพท์๐ ๒๖๑๘ ๒๓๕๓.....
- ชื่อผู้รับผิดชอบร่วม
- ๑)ผอ.สวท.....โทรศัพท์ ๐ ๒๒๗๗ ๐๑๒๒.....
- ๒)ผอ.สทท..... โทรศัพท์๐ ๒๒๗๕ ๖๔๐๘.....
- ๓)ผอ.สปข.๑..... โทรศัพท์๐ ๔๓๔๖ ๕๗๐๐.....
- ๔)ผอ.สปข.๒..... โทรศัพท์๐ ๔๕๓๑ ๔๗๐๗.....
- ๕)ผอ.สปข.๓..... โทรศัพท์๐ ๕๓๒๘ ๓๗๓๗.....
- ๖)ผอ.สปข.๔..... โทรศัพท์.....๐ ๕๕๓๒ ๒๖๙๔.....
- ๗)ผอ.สปข.๕..... โทรศัพท์๐ ๗๗๒๗ ๒๐๓๘.....
- ๘)ผอ.สปข.๖..... โทรศัพท์๐ ๗๔๒๓ ๑๖๖๘.....
- ๙)ผอ.สปข.๗..... โทรศัพท์๐ ๓๙๔๗ ๑๐๘๓.....
- ๑๐)ผอ.สปข.๘..... โทรศัพท์๐ ๓๔๖๐ ๐๑๔๙.....

แบบฟอร์มรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารนโยบายและการดำเนินงานของรัฐให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ กลยุทธ์ที่ ๒.๓ ประชาสัมพันธ์สนับสนุนการแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤต

หน่วยงาน.....

ประจำเดือน.....

โครงการ / กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	รายละเอียด การดำเนินงาน / ประเด็นที่ นำเสนอ	ผลผลิต (ครั้ง , ตอน , เรื่อง)			วัน / เวลา ที่ดำเนินการ / เผยแพร่	งบประมาณ			ปัญหา / อุปสรรค
			ตามแผน	ทำได้	สะสม		ได้รับ	เบิกจ่าย / เดือน	เบิกจ่าย / สะสม	
๑. ประชาสัมพันธ์เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหา อุทกภัยและภัยแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์ <u>สื่อวิทยุ</u> - - <u>สื่อโทรทัศน์</u> - - <u>กิจกรรม</u> - - <u>อื่น ๆ</u> - -										

ผู้จัดทำรายงาน.....

โทรศัพท์.....

คำอธิบาย

- โครงการ / กิจกรรม	หมายถึง	ชื่อโครงการ / กิจกรรม ตามแผน
- กลุ่มเป้าหมาย	หมายถึง	กลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการ / กิจกรรม
- ประเด็นที่นำเสนอ	หมายถึง	สาระสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอในกิจกรรม / ประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ
- ผลผลิตตามแผน	หมายถึง	เป้าหมายผลผลิตที่กำหนดไว้ตามแผน : หน่วยนับ เช่น ตอน / ครั้ง / เรื่อง (รวม ๔ เดือน)
- ผลผลิตที่ทำได้	หมายถึง	ผลการดำเนินงานที่ทำได้ใน <u>เดือนที่รายงาน</u>
- ผลผลิตสะสม	หมายถึง	ผลการดำเนินงานที่ได้สะสมตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงเดือนที่รายงาน
- วัน / เวลา / ที่เผยแพร่	หมายถึง	วัน / เวลา / สถานที่ ที่ดำเนินการโครงการ / กิจกรรม
- งบประมาณที่ได้รับ	หมายถึง	จำนวนเงินที่ได้รับจัดสรรให้ดำเนินการ (ทั้งโครงการ)
- งบประมาณที่เบิกจ่าย / เดือน	หมายถึง	จำนวนเงินที่ทำการเบิกจ่ายในเดือนที่รายงาน
- งบประมาณที่เบิกจ่าย / สะสม	หมายถึง	จำนวนเงินที่ทำการเบิกจ่ายรวม ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงเดือนที่รายงาน
- ปัญหา / อุปสรรค	หมายถึง	ปัญหา / อุปสรรค ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ

หมายเหตุ ส่ง สนผ. ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป ทางโทรสารหมายเลข ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๙๕ หรือ E-mail : natthapong.prd@gmail.com

**** (สำหรับหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ ให้ส่งรายงานผลการดำเนินงานไปยัง สปข. ต้นสังกัด เพื่อรวบรวมส่งให้ สนผ.)**

ผู้ประสานงาน นายธรรมบุญ มั่งบัว หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๒๓ ต่อ ๑๕๑๖

 นายณัฐพงศ์ จิกยong หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๘ ๒๓๙๕

รายชื่อหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง
ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรมประชาสัมพันธ์ งบประมาณ ๒,๐๘๔,๓๔๔.๕๑ บาท (สองล้านแปดหมื่นสี่พันสามร้อยสี่สิบบาทห้าสิบบาทห้าสตางค์)

ลำดับที่	หน่วยงาน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
๑	สนผ.	๑๕๔,๓๔๔.๕๑	
๒	สวท. (ส่วนกลาง)	๑๐๐,๐๐๐	
๓	สทท. (ส่วนกลาง)	๑๕๐,๐๐๐	
๔	สวท. และ สวศ. ทั่วประเทศ ๘๓ สถานี (สวท. ทั่วประเทศ ๗๒ สถานี, และ สวศ. ทั่วประเทศ ๑๑ สถานี)	๑,๒๔๕,๐๐๐	สถานีละ ๑๕,๐๐๐ บาท
๕	สวท. F.M.TV. ๙๘.๕๐ MHz ขอนแก่น ๑ สถานี	๑๕,๐๐๐	
๖	สทท. ทั่วประเทศ ๑๒ สถานี	๓๐๐,๐๐๐	สถานีละ ๒๕,๐๐๐ บาท
๗	สปข. ๑ - ๘	๑๒๐,๐๐๐	สปข. ละ ๑๕,๐๐๐ บาท
รวม		๒,๐๘๔,๓๔๔.๕๑	

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรมโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและภัยแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๕๖

กรมประชาสัมพันธ์

ที่	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
๑	การจัดทำข้อมูลเนื้อหา “การประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและภัยแล้ง” - ผลิตเอกสาร / สำเนา และจัดส่งให้หน่วยปฏิบัติ จำนวน ๑๕๐ เล่ม - เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทาง website	๒๐,๐๐๐	สนผ.	
๒	การประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและภัยแล้งผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย - สปอต ๒ สปอต เผยแพร่ ๖๐ ครั้ง (๒ x ๑๐ ครั้ง x ๓ เดือน) - สัมภาษณ์ในรายการ ๓ ครั้ง (๑ ครั้ง x ๓ เดือน) - ผลิตและเผยแพร่ข่าว จำนวน ๔๕ ข่าว (๑๕ ข่าว x ๓ เดือน)	๑๐๐,๐๐๐ บาท	สวท. ส่วนกลาง	
๓	การประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและภัยแล้งผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในพื้นที่ - สปอตภาษาถิ่นตามสถานการณ์ ๘๔ สปอต เผยแพร่ ๒,๕๒๐ ครั้ง (๘๓ สถานี และ สวท. F.M.TV. ๙๘.๕ MHz ๑ สถานี x ๑๐ ครั้ง x ๓ เดือน) - สัมภาษณ์ในรายการ ๘๔ ครั้ง - ผลิตและเผยแพร่ข่าว จำนวน ๑,๒๖๐ ข่าว (๘๓ สถานี และ สวท. F.M. ๙๘.๕ MHz ๑ สถานี x ๕ ข่าว x ๓ เดือน)	๑,๒๖๐,๐๐๐ บาท สถานีละ ๑๕,๐๐๐ บาท	สวท. และ สวศ. ทั่วประเทศ ๘๓ สถานี และ สวท. F.M. ๙๘.๕ MHz ๑ สถานี	(แต่ละสถานีผลิตสปอต ๑ สปอต เผยแพร่ ๑๐ ครั้ง/เดือน, สัมภาษณ์ในรายการ ๑ ครั้ง , ผลิตและเผยแพร่ข่าวสถานีละ ๕ ข่าว/เดือน จำนวน ๓ เดือน)

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรมโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๕๖
กรมประชาสัมพันธ์

ที่	กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
๔	การประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย - สปอต ๑ สปอต เผยแพร่ ๑๕ ครั้ง (๑ x ๕ ครั้ง x ๓ เดือน) - สัมภาษณ์ในรายการ/ข่าว ๓ ครั้ง (๑ ครั้ง/เดือน) - ผลิตและเผยแพร่ข่าว จำนวน ๙ ข่าว (๓ ข่าว x ๓ เดือน)	๑๕๐,๐๐๐ บาท	สทท. ส่วนกลาง	
๕	การประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ในพื้นที่ - สปอต ๑ สปอต เผยแพร่ ๑๐๘ ครั้ง (๑๒ สถานี x ๓ ครั้ง x ๓ เดือน) - สัมภาษณ์ในรายการ ๓๖ ครั้ง (เดือนละ ๑ ครั้ง / สถานี x ๓ เดือน) - ผลิตและเผยแพร่ข่าว จำนวน ๑๐๘ ข่าว (๑๒ สถานี x ๓ ครั้ง x ๓ เดือน)	๓๐๐,๐๐๐ บาท สถานีละ ๒๕,๐๐๐ บาท	สทท. ๑๒ สถานี ทั่วประเทศ	
๖	การบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ๖.๑ อปส. และ สนผ. จำนวน ๑๓๔,๓๔๔.๕๑ บาท - ติดตามการดำเนินงานในพื้นที่ - บริหารจัดการในกรณีเกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน ๖.๒ สปข. ๑ - ๘ จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ บาท (สปข. ละ ๑๕,๐๐๐ บาท) - ติดตามการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติ ในพื้นที่ความรับผิดชอบ - สำเนาข้อมูลเนื้อหา “การประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา อุทกภัยและภัยแล้ง” ให้หน่วยปฏิบัติ และรวบรวมผลการดำเนินงาน ของหน่วยปฏิบัติ จัดทำสรุปเป็นรูปเล่มส่งให้ สนผ. จำนวน ๓ เล่ม	๒๕๔,๓๔๔.๕๑ บาท	อปส. สนผ. สปข. ๑ - ๘	๖.๑ อปส. และ สนผ. จำนวน ๑๓๔,๓๔๔.๕๑ บาท - ติดตามการดำเนินงานในพื้นที่ภาค อีสาน ๕ คน จำนวน ๑ ครั้ง (เดินทางโดย เครื่องบินและรถยนต์) จำนวน ๘๐,๐๐๐ บาท - ติดตามการดำเนินงานในพื้นที่ ภาคเหนือหรือภาคกลาง ๕ คน จำนวน ๑ ครั้ง (เดินทางโดยรถยนต์) จำนวน ๕๔,๓๔๔.๕๑ บาท

คำสั่งสำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์

ที่ ๒๘ / ๒๕๕๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานกลุ่มงานสาธารณภัยและความมั่นคง

.....

ด้วย สถานการณ์ด้านสาธารณภัยในประเทศทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสถานการณ์ความมั่นคงในประเทศยังมีความเปลี่ยนแปลงไม่ชัดเจน ซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญกับสถานการณ์ดังกล่าว กำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินงาน สนผ. ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับแผนประชาสัมพันธ์แห่งชาติ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของประเทศ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ที่ต้องบูรณาการแผนงานดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม โดย สนผ. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

เพื่อให้ภารกิจดังกล่าวดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสนองนโยบายรัฐบาลได้ตามยุทธศาสตร์และทันเหตุการณ์ จึงแต่งตั้งคณะทำงานสาธารณภัยและความมั่นคงของ สนผ. ดังนี้-

๑. คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานโครงการ

๑.๑ องค์ประกอบ

๑.๑.๑	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์	ประธานคณะทำงาน
๑.๑.๒	นางอรวิณ บุตรวงศ์	คณะทำงาน
๑.๑.๓	นายวิรัช โต๊ะถม	คณะทำงาน
๑.๑.๔	นางพรรณเพ็ญ กองกันทะ	คณะทำงาน
๑.๑.๕	นายสัจจา ปัญญาธิ	คณะทำงาน
๑.๑.๖	นายทวีป คุณากร	คณะทำงานและเลขานุการ
๑.๑.๗	ว่าที่ร.ต.ฉัตรชัย เกบ้าย	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑.๘	นายณัฐพงศ์ จิกยong	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑.๙	นายภูมิ ฉายศิริ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑.๑๐	นายภูเบศร์ ขวัญมุณี	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑.๑๑	นายพากฤต กฤตยพงษ์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒ อำนาจหน้าที่

- ๑.๒.๑ รวบรวมข้อมูลด้านสาธารณภัยและความมั่นคงที่กรมประชาสัมพันธ์มีภารกิจเกี่ยวข้อง
- ๑.๒.๒ จัดทำแผนปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ด้านสาธารณภัยและความมั่นคงที่สอดคล้องกับภารกิจตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ

๑.๒.๓ จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและภาวะวิกฤต โครงการประชาสัมพันธ์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โครงการประชาสัมพันธ์การจัดระบบแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา และโครงการประชาสัมพันธ์ด้านสาธารณภัยและความมั่นคงอื่น ๆ

๑.๒.๔ บริหารจัดการโครงการตามข้อ ๑.๒.๓ และติดตามผลการดำเนินงานพร้อมประเมินผลการดำเนินงาน

๑.๒.๕ ดำเนินการอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. คณะทำงานด้านการเงิน

๒.๑ องค์ประกอบ

๒.๑.๑	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์	ประธานคณะทำงาน
๒.๑.๒	นางจิราพร เตโพธิ์	คณะทำงาน
๒.๑.๓	นางวรรณิ์ ชื่นสำราญ	คณะทำงาน
๒.๑.๔	นายธรรมนุญ มั่งบั่ง	คณะทำงานและเลขานุการ

๒.๒ อำนาจหน้าที่

๒.๒.๑ บริหารจัดการงบประมาณโครงการให้เป็นตามระเบียบพัสดุการเงินการคลัง

๒.๒.๒ ดำเนินการอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

(นางธารทิพย์ ทองงามขำ)

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์